

Abieluleht

Tänast lehte 8 külge.

TOIMETUS JA TALITUS:

Tallinn, Suur Karja tn. 2—6.

Telefon Postkast 372.

Toim. kõnet. kl. 3—5. Kontor avat. 8—6.
Tarvitamata jäänud käsikirjad, kui neil tagasi-
saatmiseks puuduvad margid ja seismajäänud
kirjad hoitakse alal kuu aega. Kuulutusi ja
tellimisi võtavad vastu: lehe talitus, abitali-
tused ja agendid. Lehte võib tellida ka kõigist
Vabariigi postiasutustest ja -agentuuridest.

Üksiknumber 10 senti.

Kuulutuste hinnad:
Esiküljel teksti ees 10 senti, teksti sees 12 s.
ja kuulutuste küljel 5 senti millimeeter.
Kuulutusi võetakse vastu lehe ilmuvasse
numbrisse kuni neljapäeva õhtul kella 6-ni.

Tellimiste hinnad:
1 kuu 45 s., 2 kuud 85 s., 3 kuud 125 snt.
6 kuud 225 s., 12 kuud 400 s., — postiga
saates. Välismaile 2-kordsed hinnad. Aadressi
muutmine 25 senti.

№ 7 (53).

Pühapäeval, 21. veebruaril 1932.

II aastakäik.

Vabaduspühaks.

*Ju palju aastaid olnud Eesti vaevas
ja sajandeida orjastud ta pind.
Ei naeratanud temal' õnnetaevas,
ei iial rõõmu tundnud Eesti rind.
Vaid — sumbutud ta halli mureuttu,
ta hoigas vaid ja nuttis kurbusnuttu.*

*Kuid lootus poln'd veel kadund rahva hingest,
ei priusihast tuimunud ta põu.
Ei lasknud kohutada rõhujate jõust ja lingest,
vaid kannatuste-vihas kärgatas kui kõu.
Ja löödi võitlus — kuigi ohvreid palju,
ja kadus siiski orjus karm ja valju.*

*Nüüd, eesti rahvas, pühitse suurt püha,
ja mälesta ka neid, kës langesid! . .
Kuid kelles ohvrimeel, truu süda üha,
kui lahingute-surmas kangesid . . .
Neil' kalmudele viige tänapärgi
ja kiituslaule saatke hauda järgi.*

Ervin Uibo.

Vabadussõjalaste mälestussammas Rakveres.

Robert Rood — Vanemuise tantsujuht. A. Teppori joon.

Au kangelastele!..

*Ja puhugu sulle sealt
surmatuul,
Ja lennaku vastu surma-
kuul:
Sa unustad surma ja hoole
Ja tõttad isamaa poole.
J. Liiv.*

Seisame Eesti riikliku ise-
seisvuse 14. kilomeetri posti
juures. Ent oleviku kurvaks
tõeks peame endile tunnistama,
et siiski palju oleme unustanu-
nud selle ajaga 700-aastase
orjaõõ vabastamistööst. Oleme
unustanud need, kes unustasid
kord endid, ohverdades oma elu
meie eest — meie vabaduse
eest.

Noored, mälestage neid au-
kartusega, kes vabastasid Teie
kodu võõra ikke alt! Tundke
seda vaimu enestes, mis oli
neil, kes pooleli jätsid rea, su-
lepea käest panid ning relva
pihku haarasid ja võitluse esi-
ritta asusid teadmise, et neid
paljuidki sealt tagasi ei tule.

Austage nende ohvrimeel-
sust, kes pooleli jätsid künni-
vao ning sõjamõllu tõttasid,
tõhtigi ilma relvata ja vile-
salt riidetatud.

Teame, et neil ei olnud rik-
kust ega vara. Teame, et nen-
de suurim relv oli sepsmine
tung, tahe kindlas lootuses va-
bastada kodumaad. Ja selles
usus nad võitsidki. Mitmeid
kordi suuremad ja paremini rel-
vastatud vaenlaste hulgad pu-
rustati ja löödi põgenema.

Nemad on oma töö, kange-

lastöö teinud ja puhkavad aas-
tasadade rahus. Nemad on oma
kõige kallima — elu — jättnud
meie heaolu eest. Nad on aas-
tasadade inimpõlve töö teinud,
— mälestagem pühina neid!

Austagem võitluses vigasta-
nud vendi — sõjainvalide, kes
kaotanud ühe ehk teise ihu-
liikme! Ka nemad on kangelas-
sed, kes veel peavad vaevalisi
päevi hua poole saatma. Ärge
vaadake põlastusega nende väl-
jasirutatud käele, vaid ohver-
dage väiksemgi annetis.

Nende valatud veri kohustab
meid kandma koormat, raskusi,
mis seotud eluga. Peame hoid-
ma alal sini-must-valge värvi-
kõla, mis ka pooltki nii raske
pole, kui selle kättesaavutamise.
Nende aated ja sihid saagu
meie tööks ja teekäimiseks!
Nende võitlushind innustagu ka
meid töö juures, juhtides kind-
lalt käima raskuste radadel.
Teostagem nende tahe, — hoi-
des ja valvates kodumaa vaba-
duse julgeoleku eest!

Veel kord: mäletagem neid
kes isamaa eest võideldes lan-
gesid vaenlase surmakuulist!
Austagem teos ja sõnus ka
neid, kes langesid tõrvikut tõs-
tes orjaõõ pimeduses! Sest mei-
le istutasid nad rinda julgust
võitlemiseks. Meile kumab nen-
de igatsetud aateist loidetud
valgus.

Mälestagem langenuid! Au
kangelastele!..

Elm. Pettai.

on aga kindlasti sagedasti
erootika puudus abielus. Astu-
des abielu on meie aja mehed
tuttavad kui naised või noored
enamuses erootikaga rohkem
tütarlapsed. Sagedasti kuule-
me siis, et juba lühikese aja-
jooksul mehed kaebavad naiste
n. ö. külmuse üle. Nad jõuavad
lõpul veendumusele, et naine ei
armasta küllaldaselt. Sagedasti
jätetakse siis noor naine hoo-
letusse, ja mehe pilgud otsivad
uuesti poissmehe põlve armu-
keste võlulust.

nult siis ühineda oma naisega,
kui ka naised juba on ärganud
joovastav armastuse kirk. Tei-
siti on muidugi lugu, kui abi-
kaasaks on elust kogenud nai-
ne. Kuid ka seal võib abieluõnn
haihtuda, kui mees ei too värs-
kust ja vaheldust just erootili-
ses mõttes. Kui mehe kallistu-
sed, mehe võtted alati samasu-
gused, tüütavad ära lõpuks,
kaob uudsus, vahekord muu-
tub mehaaniliseks ja sellega lä-
hineb oma jahtumisele.

Õppigu mehed tundma naisi,

sarnased abikaasad kes oska-
vad lugu pidada erootikast, —
ei lähe otsima teisi isikuid.

Nad sulavad ühte, vajavad
teine-teist, — nende abielu
muutub ideaalseks. Kunagi ei
tohi ka mees mitte, kui ra-
huldunud, — lühidalt ja järsult
pöörama selja abikaasale. Nai-
se hinges kestab evolutsioon
palju kauemini kui mehe hin-
ges. Nüüd vast alles vajab nai-
ne õrnust ja kallistusi. Sellega
kasvab ta armastus mehe vas-
tu.

See ühinemisel vajaline epi-
loog on sagedasti selle ilusaim
osa. Kui sagedasti aga eksivad
mehed sellega, teevad haiget
naisele, kes arvamisel, et mel-
le ta isik muidu ükskõikne.
„Ta võib magada nüüd, kus
minus kõik veel alles tuku-
mas, kus tahaksin, et tugev ja
soe suudlus nagu pitsat kinni-
taks me armastust.“ — mõtleb
haavunult naine.

Kui rohkem tähelepanna ar-
mu-elu erootilisi nõudmisi, pa-
raneksid meie abielud. Mehele
olgu ta naine, mitte ainult nai-
ne, — vaid ka sõber, armuke,
seltsiline. Pidagu mees alati
meeles, et mehe elus on armas-
tus — episood, — naise elus
aga kogu elu.

Ja et saada ise õnnelikuks,
hoolitse, et oleks õnnelik
teine, meie kõrval. Önn, mis
valmistatud teisele, tuleb taga-
si meile. — Abielu, milles eroo-
tika esikohal, on alati armas-
tuserikas. Armastuseta aga po-
le abielu olemas ta õiges mõt-
tes.

Chypre.

A. Weizenbergi Linda kuju.

„Abielufehes“ kuulutajate tähele-
panu juhtime sellele, et kuulutusi ilmu-
vasse numbrisse võetakse vastu hiljemalt
neljapäeval kella 6-ni õhtul. Talitus.

Erootika abielus.

Kõige pealt mida mõistame
erootika all üldse? — Kuulus
arst Van der Velde ütleb:
„Erootika all mõistame tähtsa-
mat hingelist armastuse tegu-
rit, mis mehe ja naise kehalist
ühinemist ilusale täiusele viib.“
Nii siis ei ole erootika mitte
lihtsalt seksuaalne tung, vaid
see on kauneim viis, oskus hin-
geliselt ühineda ka kehaliselt.

Keegi vene luuletaja ütleb
väga tabavalt: „Sest ainult ühi-
nendes sinuga, ma keha kaudu
su hinge mõistan täielikult.“
Meie ajal puruneb nii palju
abieluõnne. Lahutused on saa-
nud igapäevaseiks asjaks ja
juureldakse palju mis küll kõik
selle põhjuseks. Põhjuseid on
palju, ja nad on mitmekesised.
Üheks kaaluvaks põhjuseks

Siin aga langeb süü mehele.
Ta ei osanud erootiliselt ära-
tada naist. Ta oli vast liig tun-
giv, ei hoolinud ilusast armu-
mängust, sellest, mis köidab
ja sagedasti kauneim osa kogu
armastuschoos. Abielumehed
peaksid arvestama sellega. Ai-

— ja naised mehi, s. o. käesole-
val juhul abikaas abikaasat, sü-
venegu ta maitseesse erootilises
mõttes, olgu leidlik ja kaunis
iga kallistusega, — ja vahekord
mehe ja naise vahel muutub
veelgi sügavamaks, köidab tu-
gevmini kui kõik muu, — ja

Kõik, kel üksinda
igav, kuulutage
„Abielufehes“,
ja Teie leiute omale
sõbra või eluseltsi-
lise.

Neist, kes surmale sirutavad käe.

Miks valivad inimesed elu asemel vabasurma?

Looduse kallim kink ja ülivam and, mis kunagi enam ei kordu, öeldakse olevat elu. Ajal, mil kõike muud, mis kallis, püütakse säilitada ja hoida, siis näib aga elu olevat kaotanud oma endise väärtuse. Loomesageli ajalehist, et siin-seal üks või teine ise surmale on sirutanud käe, lõpetades oma elu enesetapmisega, saades iseene mõrtsukaks.

Kultuuri tõus öeldakse põhjustavat alati enesetapmist kasvamisest ja, et see tõesti nõnda, näeme kas või sellest, et enesetapjate arv viimaseil aastail ilmasõja eelaastatega võrreldes on kasvanud mitmekordseks. Eriti suureks aga osutub see kasvamine Eestis, kuna meid enesetappe juhtumise rühkusega ületab maailmas ainult mõni üksik riik. Paiguti, näiteks kevadel ja varasügisel, tõuseb meil enesetapjate arv kohutavalt kõrgele, kujunedes otse taudiks, mis haarab ühtviisi mehi ja naisi, noori ning vanu.

Elu ei suuda pakkuda enam huvi ja ainsaks päästjaks näib osutuvat veel vaid surm, kellele sageli käsi sirutatakse liigagi tühistel põhjustel. Ei saa kahelda, et enesetapjateks osutuvad peamiselt ikkagi nõrga tahte ja iseloomuga inimesed, kes hingelise tasakaalu, mis kunagi ei luba tõsta kätt enese vastu, kaotavad nii kohe, kui elu neile ette seab kas või mõõduvagi raskuse. Need on inimesed, kes eluga seotud vaid väheste, haprate sidemetega, kes püüavad vaid üht ja nii kohe, kui see neile kadunud, eelistavad surma.

Sellise ühekülgse inimesena, kellele näiteks raha oli ainult tähtis, võiks nimetada endist kaubandus- ja tööstusminist-

rit A. Jansoni. Kaotades õnnetute ärioperatsioonide tõttu varanduse, pidas ennast paremaks Berliinis maha lasta, nii nagu oleks varandus see ainus, mille pärast maksab elada.

On levinud üldiselt laiemates hulkades arvamine, et enesetapmist põhjuseks on peamiselt õnnetu armastus. Tõeliselt pole see aga siiski nõnda, vaid enesetapjatest lõpetavad elu õnnetu armastuse pärast vast napilt üks kümnendik, needki enamuses naised.

Kuna noored vanadest reageerivad välistele põhjustele rutem, koosneb enesetapjate pere ka peamiselt neist. Nagu seda statistilised andmed näitavad, tuleb enesetapmisi kõige rohkem ette 16—25. aastate vahel. Siis on ikka ülekaalus veel tunded, mis kergelt inimese välja võivad paisata rõõpaist.

Asudes enesetapmist põhjuste vaatlusele, näeme, et siin põhjused selleks sageli on vägagi tühised, koguni naeruväärised, kui asi ainult nii kurb ei oleks. Teame, et mõni aasta tagasi Tallinnas ennast rongi alla tahtis heita nüüd juba surnud neiu Elsa O, sellepärast, et ema teda õhtuti väljas ei lubanud käia, väravavõtit tema käest ära võttes. Aastaid varem poos aga enese voodisamba külge abielunaine S. ainult sellepärast, et tema poeg koolist koju tõi halvatu tunnistuse. Sama tühised on ka nende noorte enesetapmised, kes viletsa edasijõudmise pärast koolis katkestavad sidemed eluga. Elu ise on näidanud, et kõige armetumad õpilased koolis nii mõnigi kord edaspidises elus väga kõrgele ja kaugele jõudnud, kuid siiski tapab ennast sel põhjusel palju noori.

Ja mis öelda selle neiuksesse kohta, kes lõngaõli võttis sellepärast, et temale peole minnes jalga polnud panna uusi kingi. Kolm aastat tagasi, umbes samal ajal kui praegu, lasksid ennast S. Pärnu maanteel maha öekesed P-d, kolmanda õe silmade all. Osa lehti kirjutas siis, et öekesed ühise enesetapmise on sooritanud sellepärast, et neil puudusid siidisukad, kuigi siin tõeliselt vist mängus oli vähe teistsugused põhjused. Sootuks noor, alles 17. aastane Alice S. katkus mürgitada ennast sellepärast aga, et austaja temale sünnipäevaks õnnesoovi kaarti ei saatnud. Meenub veel, et üks 11 aastane tüdruk aastaid tagasi läks surma sellepärast, et ta „eluga enam võidelda ei tahtnud“. Ja Väike-Maarjas poos enese aastate eest sellepärast üks 14. aastane karjapoiss, et ta vanematelt vitsahirmu oli saanud. Nii pole see üksinda meil, vaid ka välismaail. Nii uputas enese mõne aasta tagasi Inglismaal keegi neiu, leides, et ta „on elu jaoks liig lühike“, ainult 147 sentimeetrit. Pariisis läks vabasurma hobusepidaja, kui ta lemmikhobune võiduajamisel ei tulnud mitte esimeseks, vaid jäi teiseks. New-Yorgis leidis üks tantsitar oma elu olevat siis mõttetu, kui tema koer auto alla jäi ja surma sai. Roomas aga mürgitas enese üks itaallanna, kui ta kukkumise läbi oli kaotanud oma ilusad, pärlitele sarnlevad hambad. Pariisis uputas enese noor üliõpilane, kuna ta polnud ostnud müüja poolt soovitatud loteriipiletit, mis hiljem võitis peavõidu, vaid valis raamatust selle järgmise. Hamburgis pidas keegi, ei enam noor, aga jõukas lesk paremaks elust lahkuda selle järele, kui õmbleja oli ära rikkunud uue kleidi, millega ta õhtul ballile pidi minema.

Asudes vaatlema, kuidas soo-

Meelest ei lähe.

Tunnen sind vähe, veel üsna vähe, imestan ise, et meelest ei lähe uhke su kõnnak, täis rütmi ja võlu, vaba su vaade, täis hõiskavat elu. Oled kui kotkas, kui kuninglik lind: võõras on sulle all mustendav pind. Laskud küll hetkeks ka siia sa alla, siiski ei puudu sind sügisöö halla.

Silmi ma sulun, hea kuulata nii. Vaimus sind palun: „Sa sinna mind vii, — rõõmude valda, kus särab su silm, hõiskab su hää kui kevadeilm!“ — Tunnen sind vähe, veel üsna vähe, imestan ise, et meelest ei lähe! . .

CHYPRE.

ritakse enesetapmisi, näeme, et siin meest armastatumaks relvaks osutub revolver või püss. Nende puududes valivad mehed peamiselt poomise. Naised, kes otsustanud eluga lõpuarveid teha, elistavalt kõigepealt uputamist või jälle mitmesuguseid mürke ja happeid. Välismaail on naiste poolt sageli tarvitusel ka enese vingujätmine. Enesetapmise eesmärgil on sageli alla neelatud ka klaasipuru, nõelu ja teisi teravaid esemeid või jälle lõigatakse läbi tuiksooned, mida meil harva tehakse. Aastat paar tagasi püüdis meil enneolematul viisil oma eli lõpetada üks Aegna saarel olev distsiplinaar kompanii sõdur kes jaapanlase kombel terava kingsepa noaga lõhki lõikas oma kõhu. Kõmu sünnitas mõõdunud aastal ka tolle narvalase enesetapmine, kes keha ümber sidus traadi, mille teise otsa viskas Rakvere läheduses raudtee kõrval asuvatele elektri traatidele.

Oma viimaseid hetkeid püüavad enesetapjad kaunistada sageli muusikaga. Proua Hilda T., kes laskis enese Tallinnas maha alles hiljuti, mängis mõni

hetk varem veel klaveril oma armastatud valssi „Donau lained“, mida kuulamast ta elades kunagi ei tüdinenud, olles naljatades tähendanud varemgi, et selle Ivanovitschi valsi helide saatel on isegi surra ilus... Leitnant B. pani gramofonile oma lemmikviisi, J. Gilberti tango: „Tantsi tangot senjora“, võttis revolvi ja katkestas kõik sidemed eluga. Noormees L. sõitis Tallinnast Nõmmele, lastes ühes sealses restoraanis orkestrist mängida oma armastatumaid tantsuviise ja laskis siis tantsides omale kuuli pähe. Merimees P. palus kajutist lahkuda sõbrad, pani gramofonile E. Tosselli „Serenadi“ ja laskis pähe kuuli ning samuti toimis ka tema ametivend A. ainult selle vahela, et revolvrripauku kuulnud sõprade tupp tarmates, kostsid plaadilt Tosselli „Serenadi“ asemel traagilist sammu selgitavad sõnad:

„Vaiki süda vaiki, ilmal ära valu kaeba... Mul ainus troost, et mulle armas sa...“

Herodes.

Tuulispea.

Elmo Ellori armastusromaan.

10

Teiste hambad töötasid väledasti ja pelglikkudena silmad maas, ainult Villem heitis mõnikord sarnase lõikava ja ähvardava silmaviske peremehele, et see omas jolamises tagasi tõmbus ja vaikis.

Mina aga puutusin inimestega vähe kokku, kõige vähem peremehega. Lehma käisid lüpsmas perenaine ja tüdruk. Noor, kangesti ennast täis tüdruk, tihedate laugude ja ilusate pruunide silmadega, aga vähe paksude huulte ja terava ninaotsaga. Kandis hästi värvilisi, hõiskavaid rõivaid, valgeid helmi ja puusade kohal punast kitsast nahkset rihma, mis püsis vastavate vastuste tõttu kleidi küljes. Minust ei hoolinud ta sugugi. Olin habetanud, juuksed suureks kasvanud ja kõige enam — ühe käega, sandina ja eide räbalates tallu tulnud. Nood räbalad vedelesid alles aial ja tuletasid mulle mu piinlike elujuhtumusi meelde, aga häbi oli neid kõrvaldada ka.

Kui ma kord õhtul Villemile, mil pärast õhtusööki istusime õuel vedeleva palgil ja tummadena kauguses helklevaid põuavälke vaatlesime, millekohta Roolaanes arvati, et taevaisa külib seeni, ütlesin: „Villem, mine Helmi manu!“

„Kelle?“

„Tüdruku Helmi manu.“

Tõmbas varuka ülesse ja näitas suuri, kriimustatud haavu ning arme käevarrel:

„Seda sain. Aga ma ütlen, kondid tal murrant!“

Sülitas lirtsti hammaste vahelt, kohendas kuue õlgadele ja lonkis lakka magama.

Mina aga istusin tükk aega ja mõtlesin.

Mäletasin Teddat — kuid mul polnud tema pärast sugugi valu ega kurb. See oli nagu juhulik mängukaaslane, kes äkitselt ära jooksis, kellele tuli läbi ajada. Tolle teisega aga polnud asi sugugi nii lihtne. Päev-päevalt hakkasid mu igatsused kasvama Luha veski järele, olgugi, et olin vandunud sinna mitte kunagi enam minna, sest too veskiloks oli haavanud minu noore ja kõikevõiva kotka, sandiks teinud eluvõimsa noormehe.

Suutsin enesest ära raputada igatsuse veski järele, kuid ei suutnud ära raputada toda veetlevat kuju tuliste silmade ja kahe valge juuksepatiga seljal ning siduva naeratusena huulil. Olin õnnelik, et mulle mu noorus sarnasegi elamuse andnud, mä-

lestuse kaunist tütarlastest, kelle pärast jätsin käe, kellest vaimupilt mulle oli nagu eluidealiks ja elusiks.

Millepärast ma elasingi nüüd? Tulevik hirvitas ühena: mõne valla räpane vanadekodu ühe käega kerjusele. Oleks parem olnud hüpata vette või puua end. Kuid ma tahtsin siiski elada. Tahtsin meelestu vaimustuse ja hoogsusega elada, sest mul oli nii hea mõelda temast, puhtast ja kaunist inimesest, kelle käsi mind silitanud, kelle kuum hingeaur mu suud puudutanud ja juuksekiharad meelekohti paitanud. Olin õnnelik-rikas ja eluhimuline sama õilsa mälestuse pärast, mis elas mu hinges sarnase usutavusega, nagu ei olekski ma mõelnud, vaid elanud temaga ise nendes viludes ja intuiimsetes padrikutes primitiivset ja õnnist lamburite elu, väljaspool sajangu rühkivat tempot ja ajavaimu rahutust, täis egoistlikke mõnususid, südamlikke hellitusi ja naudinguid.

Nüüd ei tahtnudki ma enam kuulsaks ega rikkaks saada, sest needki väärtused ei töötanud mulle palju. Teadsin, et ükski elu ega olukord pole nii hea, kui olev. Millises teises elukutses või kohas saaksin ma niipalju unistada Issanda omas looduses, vaba ja rühkimistetu. Unistada tollest kõrgest, kaugest ja veetlevast pilveskest... „Tuul libistab lepalehti“...

Nii oli ta kord laulnud, kui läks üle mäepeeru oma sinise kleidi välkudes ja puusade paendudes. Läks üle mäepeeru alla Luhasoo talu poole ja ei vaadanud korraaski mulle, kes ma lõhkusin all orservikul kive veskitammi tarvis ja salaja piilusin teda. Piilusin ja olin kangesti kurb ning pahane: miks ta läks luhasoole, kui ütles, et Andre pole midagi poiss?

Nüüd aga ei ole enam Andret, toda isemeelset, uhket ja keksivat poissi. Hendrik lõi ta surnuks. Kuid ka Hendrikut, toda julmi, tüsedat ja jonnakat, muide lahket ja vellelikku meest, pole enam. Too suri kliinikus, lõikuslaual, karjades nagu loom ja anti ülikooli — lahkamiseks.

Kelle pärast läksid nad tülli, kaks uhket ja kanget poissi? Kas mitte Helgi pärast? — Ei, see polnud mõeldav. Kuid mu süda on löödud raskuse ja umbsusega.

Taevast on hele. Oi, kui hele ja kõrge, ning tolles virvendavas sinimeres liuglevad lood, tõusevad püsti ülesse, kadudes virvendusest värisevasse, siniselle tulle, ja silmil hakkab valu. Ainult nende peh-

me, mahe ja südamlik häälitsemine kõlab kõrvasse, imbub südamesse, levib meeltesse. Haarab hingekeeli nagu tema õrn, tasane laul suvi õhtupoolikul minnes üle mäepeeru: „Tuul libistab lepalehti.“

Õhtul kutsus Villem mu kõrvale. Popsutas tükk aega ägedalt piipu, sülitas ja ütles kõrvale vahtides: „Kurat, igav ja tülgastav on ses sisside pesas. Võtame lõõme midagi kompsu, teeme soomust ja heidame koibu, eks?“

Laitsin esialgu selle nõu ja ta lubas veel kannatada. Teistre talu paksu ja vanaldase tüdruku pärast, kes temale lahke olevat.

Tuli sume suviöö langeva kaste ja raske vaikus. Langes üle talu ja mattis selle — hämarusse ning unne.

22.

Järgmisel ööl, mil ma asemel olin unetu ja rahutu, kuulsin all liival saladuslikke samme. Tulid need vargsi toa poolt, läksid aita — ja kuulsin aidas kobamist ja tikkude üleskiskumist. M'us tekkis ime-lik kahtlus. Tõusin asemelt ja laskusin tasa alla. Jäin ukse varju seisma.

Üks inimene tuli tüseda kompsuga aidad.

Villem oli.

„Hoi, kes seal on?“ hüüdsin ja astusin välja.

Mees ehmatas, kott langes, ja kaks kätt sööstsid mu poole. Poleks mul õnnestunud kõrvale lipsata, oleks ta kindlasti mu käigistanud. Tahtsin hüüda, siiski ei julgenud. Vist kartes mu karjuma hakkamist, loobus Villem mu püüdmisest ja kõnles: „Sina, mait! Päril ehmatasid. Ole nüüd viks. Korja oma kraam, ma pakin sulle seni või ja ülejäänud liha sisse.“

„Ei, Villem. See ei sobi nii.“

„Piimahabe, kardad, et vaeseks jäävad?“

„Hoopis muud. Meid tabatakse ja siis...“

„Läheb halvasti, mõni kuu priileivale. Aga see võtja (ta ei öelnud varas), kes enese suvel tabada laseks, on päris loll.“

„Olgu nii ehk teisiti, aga kui sa asju omale kohale ei pane, äraan majarahva.“

Mu hää on kindel ja kategooriline.

Villem läheb aita, näitan talle tikkudest tuld ja ta laob asjad endisele kohale. Siis lähen lakka, tema kuuri.

Hommikul on ta siiski kadunud. Temaga on läinud liha, võid, pesu ja peremehe saapad. Ka tüdruku voodist on kadunud uus villane tekk ja kä-

Taktitundest.

El. Marep.

Oleme vist peaaegu kõik ikka ja alati kuulnud räägitavat sellest, mis on taktiline ja mis mitte.

Paljud arvavad, et „takt“ mingisugune talent on ja eksivad aga sealjuures põhjalikult. Pigemini võiks teda ju defineerida kui „südame loomupärane viisakus“. Niisugust asja juba õppimise teel omada on äärmiselt tänamata ülesanne ja võib öelda, et peaaegu võimata. „Takt“ on tunne, või õigemini, peenetundelikkuse moodupuu. Mida enam peenetundelisem inimene, seda enam taktilikkust omab ta seltskondlikes lälikäimises.

Tegelik elu on näidanud, et eelnimetatud eluline väärtus ei kasvaks proportsionaalselt koolipingis omatud teadmiste kvantumile. On olemas õpetlasi ja teadlasi, kes jämedalt patustavad seltskonna taktilistes küsimustes, kus samas aga võib meile üks hoopis harimata ja tähtsusetu indiviid hoopis vastupidisena esineda.

Juhtub mõnikord inimestega, et märgates ligimese juures midagi ebakõlblist, niikohe nemad oma soovimata ja intiimsete küsimustega püüavad teise hinge tungida. Sarnaste küsimuste esitamise peamotiiviks võib olla lihtne uudishimu, aga mõnikord ka tahe teist aidata. Viimase oletusega arvestades on nad omateada talitanud vaid heatahtlikult, ent siiski end väljendanud taktitult. Niisugusel juhul tuleb püüda hoopis peenemalt toimida, unustades järele ja haavav otsekohesust.

Kuidas aga tegelikult seda ühel ehk teisel juhul läbiviia, on raske seletada. See nõuab juba asjaomaselt isikult loomupärast osavust ja tundelikkust. Sarnaseis asjus on õpetuse jagamine pea sama mõttetu, kui püüda end nõuannetega vahele segada mõnele armastajate paa-

rile. Ainult mõningate eluliste näidetega võiksime ehk luua mingi selgejoonelisema ettekujutuse sellest küsimusest.

Võtame näiteks sarnase juhtumise.

Sõidame trammis, milline tulvil täis inimesi. Omades istekohta märkame korraga pealeastuvat vanemat daami, koos veetleva noorukesega. Toimime kindlasti väga rumalalt, kui omateada meelitava viisakusega vabastame istekohta nooremale neist. Kui nüüd too viimane siiski omab niivõrd peenetundelikkust, et tehtud viga taipab, loovutab ta tingimata koha oma vanemale kaaslasele.

Meie ise oleme aga saanud piinliku ja ebamugava õpetunni, missugune kahtlemata kaua meele püsib.

Ehk, olge lahked, mis ütlete teie jälle selle kohta, kui daam härrast saadetuna kuskil seltskonnas või pallil lubab esimese tantsu kellelegi teisele, ehk mis kõige rumalam — kaob hoopis kuhugi silmapiirilt, leiades mõne vana austaja. Selles patustavad tihti noorukesed ja tuulepäised tütarlapsed, kes ise veel niivõrd kaint mõistust ei oma, milline ettedikteeiks, mis lubatud ehk keelatud seltskondlikkudes viisakuse piirides.

Peenetundeline inimene ei tee muidugi sellest suurt küsimust ja püüab seda piinlikku ja ebatahtlikult vahejuhtu juba kuidagi vaikselt vältida. Ta teab, et ei tehta kunagi teiste eksitustest ega vääratustest mingisugust üldist kõneainet, vaid püüakse sellest hoopis kaugelt mööda hiilida.

Ka selles peitub juba suur osa taktitunnet.

Daame koheldes ei pea kunagi unustama nende nõrgemaid külgi. Üheks teravamaks seljalal on kahtlemata muidugi vanadus.

Ja härral, kes tahab alalhoida

võidetud seisukohta oma südamedamikese silmis, tuleb selle juba põhjalikult arvestada ja tihtigi „unustada“ tõeline olukord ning temakest vähemalt viis aastat nooremata hinnata.

Vähegi ilusale naisele avaldatakse südamest kahetsust, miks ta ometegi ei kandideerinud iludusvõistlusel — oleks ju võit enam kui kindel olnud.

Mitteilusale naisega (aga kas neid üldse ongi?) vesteldes ei tohi jutuaaines kunagi temakese valusamat külge puudutada. Võib ju kiita näiteks kas või tema peenetundelikkust rõivastuses, ehk jälle leida, et temal on vägagi rafineeritud muusikaalne maitse. Oldagu kindel, et pea alati ikka midagi leidub, millest „viimases hädas“ kinni haarata.

Ja naised ise?

Pidades endid kehastunud kavaluseks ja teravateks inimestundjaks, healmeel muheledes punastuvad neitsilikult, unustades, et sarnane kompliment vähemalt üheksakümnel juhul sajast on tingitud vaid viisakusest ja taktitundest.

Ent olgu kuidas ka ei oleks, kunagi ei tohi aga sarnane käitlusviis muutuda labaseks meelituseks, mida ehk mõnigi sarnaste komplimentide mitteharjunu enda suhtes isegi haavavaks võiks lugeda.

Veel mõned tulused nõuanded härradele.

No, kujutage endale vaid ette, millise näo teeb küll see tuttav noor daam, keda teie peale pikemat lahusolekut teravate sõnadega: „Aga olete teie ka paksuks läinud!“ olugi, et kaalu muutus mõnikord ehk vast otse rabav on.

Kavaler, kes tahab olla eriti peen ja asjatundlik, peab ka seda teadma, et kurameerides tütreaga ja kinkides emale lilili, on ta endale kätte kõva trumbi mänginud. Kuidas ja millal aga seda väljamängida — noh, arvan, see on ju olenev nii paljudestki asjaoludest.

Õo lumilossis. . .

Õo lumilossis hõbevalges,
kõik haarand uneluse säng,
vaid hingeüksinduses kalges
on ärkvel igavene äng.

Sa küsid öhe, miks ei kalla
hing vaikiv endast kõik, mis võik? —
Ja teab, et seda päästes valla,
ta kustutaks ka tähed kõik.

Tõlkinud Ralf Kaaver.

Müüs oma naised ära! . .

Lissabonis, Portugaalias, elas kaupmees Jose Pereira, pealtnäha väga korralik mees, kes kaks aastat tagasi abiellus ühe kodulinna kaunitariga. Kuna kaupmehe härra polnud just vaene, sõitis noorpaar kohe peale laulatust pulmareisule, et kaugeil võõrail mail ja avaral ulgumerel veeta ühiseid, ilusaid tunnikesi.

Möödus kolm kuud, kui värske abielumees kodulinna tagasi pööras, aga paraku ilma noorikuta. Silmist pisaraid pühkides seletas mees, et tema naine on üle laeva parda merde kukkunud ja ära uppunud.

Möödus paar kuud ja Jose Pereira näis olevat võitu saanud oma kurbusest. Ta abielus uuesti, jällegi väga noore ja kena neiuga. Et seda noorikut mitte kurvastada, asus tema nüüdki pulmareisule, olles ise pealtnäha vägagi õnnelik.

Kuud möödusid, Jose Pereira jõudis kodulinna, aga jällegi üksinda. Kui tuttavad imesta-

nult küsisid, kuhu siis see noorik jäi, seletas õnnetu abielumees pealtnäha murtuna, aga ühtlasi ka vihasena, et naine Lõuna-Ameerikas tema juurest ära on jooksnud, lastes ennast meelitada ühest palgalisest tantsijast — gigolost.

Peale neid kurbi sündmuseid olles ennast vahepeal lahutada lasknud teisest naisest, abiellus Jose Pereira hiljuti siiski veel kolmandat korda. Sellegi naisega tahtis tema pulmareisule sõita. Ta oli juba koguni sadamas, jättes seal jumalaga naise sugulasi, kui politseinikud tema äkki seal vangistasid.

Oli nimelt selgunud, et Jose Pereira on elava kaubaga kaubitseja, kes oma kaks esimest naist Lõuna-Ameerika lõbumajadesse müüs. Jutt ühe uppumisest ja teise põgenemisest oli vale. Oma kolmandagi naise oleks mees lõbumajja viinud, kui politsei poleks õigel ajal tema tegevuse jälile saanud.

Noorukesed ja kogemusteta armastajad on ka peaaegu alalisel eksijad taktitundelistes küsimustes. Igasuguste kombinatsioonide võtetega püütakse äratada partneris armukadedust, et seega teda nagu kindlamine endale võita. Aga kui palju süütuid vahekordi on ohvriks nõudnud sarnane egoistlik taktitus.

Võiks ju tuua näiteid nii palju, aga milleks tungida intiimsetesse diskreetsustesse. Igal kaine mõistusega inimesel peaks juba eeltoodugi põhjal selge olema, vähemalt jame-dais joonteski, mis on taktitunne ja kuidas see ühel ehk teisel juhul seltskondlikes läbikäimises avaldub.

terätk. Tüdruk oli sel õhtul aga peretütre, väikese plikakesega, küüni värskele heintele läinud. Mõtleksin, et ta tahtis Helmit enne lahkumist vägivalla, ehk koguni roima abil omandada, nagu kord oli lubanud. Niisugused inimesed ei tagane lubadustest. Temas ja Hendrikus oli midagi ühist.

Nüüd aga ollakse peres minu vastu sama umbuskilud. Koguni peremees, kes mind seni naise ja laste läbi käsutanud, ilmub oma rusika ja vihast kipras, ähvardava näoga mu nina alla ja lausub sisseval häälel; pigemini pigistab vastumeelselt läbi hammaste: „Tnah, kus siis sinu paarimees on?“

Vabandan ennast kuidas oskan, õist lugu avaldamata, aga saan aru, et mind ei usta.

Sel hommikul läheb peretütar Eevi karja, ja mind pannakse Helmi seltsis looma-peatidest rohutu kitkuma. Sarnane alandamine on mulle häbistav, ja kogu oma tahtejõudu pingutades suudan sellele vastikule kohustusele alistuda. Helmi loeb endale ülesandeks, mind õrritada ja igasuguseid rumalusi öelda. Koguni küsib, et millisel vargusel või röövimisel, mul see käsi maha löödud. Pigistan huuled kokku ja kannatan.

Söögilauas haarab ta mul kausi eest, lükkab pikale pingile ahju ääres ja ütleb omal salvav-uhkel häälel: „Varas, kasi lauast!“

Mul lõõb silmis punaseks. Nagu verine, pimestav udu langeb silmi, ja rinnus tõmbub kokku, lämmastavalt kokku. Tõusen lauast ja taarun välja. Naerdakse.

Plika Eevi, kena ja süütu, ema näoga laps, tuleb uksele vastu, põikab kõrvale ja tõmbub hirmunult nurka. Temagi kardab — varast.

Tuigerdan aida taha ja istun kivile.

Olen jälle seisukorras, kust ei tea, kuidas vabaneda. Põgenen ma ära, siis kahtlustatakse kindlasti varguses, vähemalt kaasteadmises ja võib-olla, tuleb süütult vanglas istuda. Milline oleks too kanda, kui Helgi juhtuks sellest kuulma. Parem juba, katsun veel nädalat paar kannatada.

Näen, mind piilutakse nurga tagant.

Peremehe kuueaastane poeg Heino on vist nühihs pandud. Kui poisikene poeg tagasi tõmbab, hiilin kikkivarbil nurgani ja taban ta.

„Kuule, Heino, mine ütle oma isale ja emale, et ma pole kellegi varas! Järeelvalvajad pole vaja.“

„Ei ma muidu, tuhkur vist aida all,“ kogeleb poiss ja taipab, et ta luiskab.

„Heino, ära valeta. See pole sugugi ilus.“

Poisikene punastab, hakkab nutma ja läheb tuppa.

Mind ärritavad äsja mu püstitatud tuulerattad, muttide hirmutamise masinad. Kisun need maha ja murrin katki.

Nüüd tuleb Eevi aiamulgule ja küsib: „Võõras mees, mispärast murrate need katki?“ See on sõbralik ja kahetsev lapse hää.

Punastan ja lähen tigidalt urisedes ära.

23.

Õhtupoolikul sõidab konstaabel, karjapoisist toodud, tallu.

Ametniku nägemine teeb mu rahutuks ja tean, et nüüd võetakse ka mind käsile. Lakkan hetkel peenarde kitkumisest ja vaatan selga sirutades ringi.

„Ära vahi kedagi metsa poole, niisuguseid hoia-vad minugi küüned,“ ütleb Helmi ja paljastab hambad salakavalale naeratusel.

Loen alandavaks temale vastata.

Varsti tuleb Heino mu järele. Tulgu tuppa.

„Nüüd saavad kord su käed raudu. Vist sepa juures tuleb su mahalöödud käejätis raudadesse needida,“ hüüab tüdruk järele, kuid näiliselt ükskõiksena ja uhkena lõõn enese mullast puhtaks, pühin käe pükstesse ja hakkam minema.

Konstaabel istub laua taga paberitega, peremees ja -naine seisavad püsti.

Parajasti jutustab eit mu tallutuleku lugu. Tema vaadanud ja arvanud ju alguses, et pole see kellegi mõistlik inimene, kes tuleb naisterahva räbalates ja ühe käega, seal ta oligi! Vaadanud, et inimesi heinaajal vaja, ja kuhu sa ikka sel armetulgi lased minna. Ei tema enam maanteelt tulnud inimest vastu võta, võetagu või pea otsast.

„Ütlesite, naisterahva riides?“ huvitub ametnik.

„Jah, päris sula naisterahva rõivastes, ametniku härra. Võin näidata, kui soovite. Seal aia peal on.“

Konstaabel sorib mapis paberites, võtab mingisuguse akti ja ütleb perenaisele, mulle pilku visates, mis peab maatas tegema:

„Olge nii lahke ja tooge siia nood naisterahva rõivad!“

Eit toob rõivad sisse, hoides neid näpu vahel, nagu kartes end teotada.

„Üks seelik, valge ja siniste tähtedega“, loeb

ametnik, ja eit puistab vastava hilbu põrandale, öeldes:

„Just niisugune, ametniku härra!“

„Üks kirju ruuduline pluus kollaste nõõpidega.“

„Jah,“ ja vastav riidetükk tiritakse päevavalgele.

„Ühed naisterahva valged püksid.“

„Siin, siin!“ ja visatakse eraldi.

„Villane, hall suurrätik.“

„Just sarnane on tal lakas asemel.“ — Tollele saadetakse Heino järgi.

„Siis on ta mõne naisterahva ära tapnud ja röövinud?“ küsib peremees, ja selle jumalakartlik küljeluu kiljab.

Terve igavik kulub enne, kui vastab ametnik. Ja selle aja jooksul on peremees ja perenaine kindlasti veendunud, et jaatav vastus tuleb, isegi mina arvasin, et Tedda on mõne tapnud.

„Esialgu just mitte tapnud, aga varastanud on ta need riided.“

Näe, armsate leivavanemate näod muutuvad pettunuteks. Isegi omal on kahju, et pole tapnud, et tapetud naise rõivastega ei mänginud mustlasmoori.

Siis hakatakse protokollima.

„Teie nimi?“

Mingi võim sosistab mulle äkitselt midagi kõrva ja lausun julge, puhta häälega, rõhutades:

„Viidu Vinnas.“

„Elukutse?“

„Talutööline.“

„Lubage omad paberid!“

„Ei, need varastati ära. Ühes mu rõivastega varastasid ja röövisid need mustlased ära.“

„Mustlased? Miks ei pööranud politsei poole?“

„Arvasin, et...“

„Ei, ärge arvake midagi. Kust saite need naisterahva riided?“

„Need olid mulle jäetud!“

„Hm! Mustlased olid juba eelmisel päeval lahkunud, riided aga varastati järgmisel päeval, mil pererahvas nurmel tõll oli.“

Selle peale pole mul midagi öelda.

„Tunnistate end süüdi?“

„Ei.“

„Hea küll, hea küll! Küllap juba õpetatakse tunnistama. Võtke omad asjad ja lähme.“

(Järgneb.)

Kas maksab veel teist korda abielluda?

Kas maksab veel teist korda abielluda kui esimeses abielus õnn vastu ei naeratanud? 1913. aastal vabanesin sõjaväest ja olin 23 aastat siis vana. Olin täiesti vaene, ei omanud peale sõdurirüüti mingisugust muud varandust. Abiellusin talutütrega, kellega oli meil üks vanadus. Isa lubas muidugi tütrele varanduse kaasa anda, kuid jättis selle mingil põhjusel andmata, ja mul ei olnud ka seda õigust nõuda, sest ei omanud ise ka mingisugust varandust. Lahkusime naise-isa kodust täitsa palja kätega. Oli ainult 50 marka „oberosti“ taskus. Asusime provintsielama, kus hakkasin hoolega teenima, sest olen väsimata, energilise iseloomuga ja oskustööline. Kõik, mis teenisin, kulutasin ainult tarvilikkude asjade ostmiseks, sest olen täiesti karske ja mitesuitsetaja.

Nii jõudsin lühikese ajaga heale järjele. Kuid naine muutus minu vastu järjest halvemaks, tundis eneset talutütreks suurema väärtuse olevat, kui minul, olgugi, et ta talust kõige vähemat midagi kaasa ei saanud. Olin tihti kodust kaugel pikemat aega, sest tegutsen ehitus-ettevõtjana, misugune amet ei luba ühe koha peal töötada. Naine soovis, et ma kinnitaksin kõik varanduse, mis meil on, tema nimele. Täitsin tema soovi. Kuid peale selle ütles tema minuga kooselamise üles ja olin sunnitud tühja kätega tema juurest lahkuma. See oli 1928. aastal peale 10-aastast kooselamist. Tüli meie perekonnas ei olnud, sest ma ei armasta tüli ja vaikisin, kuigi põhjust vaikida ei olnud.

Tööd minu naine mingisugust ei teinud. Seda ei soovinud ma ka kunagi, sest armastasin teda väga. Olen elus niisama korralikuks jäänud, nagu ennegi olin. Nüüd siis palun kaaslugetajaid vastata „Abielulehes“, kas maksab veel teist korda abielluda? Olen praegu 40 aastat vana. Kas maksab veel naisi usaldada, ja kas naised usaldavad meest, kel esimene abielu katkenud?

„Eluüksindus.“

Miks on elu mulle nii vali?

Olen veel noor — kakskümmend kaks aastat vana, kuid ma pole tundnud elust muud kui ahastust ja kannatust. Elu on näidanud kõigiti mulle oma varjukülgi. Mu kannatuste hulgas on olnud neid, mida võib sõnul väljendada, nagu haigus, õnnetus, vaesus ja elumured.

Minu traagika on tulnud seestpoolt, kuid kaasa on mõjunud just välised olud. Võin täie õigusega öelda: olud on mind mürdnud, kuid hingelised raskused murravad lõplikult... Tinaraskena rõhub teadmised hinge: mu elu on äärmiselt tühine ja sisutu. Öeldakse, et inimene ise oma elule sisu või väärtuse annab, aga mina ei saa, või ei mõista seda. — Halastamatult on purunenud mu elu illusioon, — ja see teeb mind rahutuks. Tunnen, mu helgemast tulevikust on tõmmatud üle must joon ja seda pole enam võimalik kustutada.

Eelpool loetud asjaolud ja neile lisaks veel raskemeelne iseloom (kinine, tõsine ja tagasihoidlik), need on põhjused, mis mind on eraldanud täielikult omaaeglastest, nende lõbudest ja harrastustest. Tunnen end võhivõõrana ja ülleiliksena nende keskel... Midagi ei takista mind välises esinemises rohkem, kui teadmine, et näin halvemana, kui ma võiksin näida (olen ainult viletsalt rõivastatud kehvik).

Tiguna venivad mu ühetoonilised hallid päevad: miski ei peleta mult igavat üksindust. Iga päev, iga aasta, mis sarnast elu pikendab, lisab sellele traagikale. Olen kaalunud küsimust: mis pakub mulle lõpuks elu, olles mind senini vintsutanud karmilt? — Lahutamatus, lootusetus, need valdavad mind ja ma ei suuda neid taltsutada. Mu hing on nagu suur pisarate meri, mis alatasa üle voolab, kus kaotuse ja murelained liiga kõrgelt käivad... On see siis saatuse tahtmine, et olen hukkumas elu kitsastele?...

Lp. „Abielulehe“ lugejad! Oleksin Teile südamest tänulik, kui mulle mõne sõnagi tröösti ja lohutust jagaksite.

Elutraagika.

Vastus „Moraalile“, tema vastuse puhul „Vivianile“.

(„Abieluleht“ nr. 4 (50)).
Jah, tõesti imetama paneb, härra „Moraal“, see et leidub veel tänapäeval noortes sarnast rumalat joni, kui seda Teie preili „Viviani“ vastu väljendate. Tahate olla härra „Bobyga“ suured elutundjad ja agarad meeste arguste kaitsjad. Aga tött öelda, ärge tehke häbi meestele, sest ega igaüks, kes pükse kannab ja isasena end tunneb olevat, seepärast veel mees ei ole. Mees on see, kes aus ja õiglane, kes elab ise ja laseb ka teistel elada ja kes on valmis iga kaitsetu olevuse eest välja astuma. Ja et siin jutt meestest on, keda Teie näite põlgavat, ilma et Teil selleks vähematki põhjust oleks, kui Teie vähegi tööle au anda tahate, siis ei saa Teie ka selle vastu vaielda, et osa mehi siin ilmas naistest kõigiti maha jäävad ja seega täiesti naiste kaitset vajavad. See on olnud enne ja on ka nüüd ja kestab ka tulevikus edasi.

Teie küsite prl. „Vivianilt“, miks olid naised meeste orjad ja ei püüdnud endi õiguseid maksma panna? Siin pean tahtmatult ka Teilt küsima: „Miks ei pannud mehed oma õiguseid maksma naiste kohta, kelle vastu neil on kohustusi ja kelle peadeks nad endid julgesid nimetada? Jutt on sellest ajast, kus parunid veel oma „esimese õõ õigusi“ tarvitasid. Miks laskis see elu juhtija mees oma naist nii häbematult rüvetada? Miks ei astunud ta välja oma seadusliku naise eest? Miks mees enesega rahul olles, pealt vaatas, missugust hingepeina pidi tema naine tundma? Vast ootas mees, mil naine temalt tema õigustatud õigusi hakkab nõudma?

Usun, et siin mees kaugeltki oma kohust taitnud ei ole ja ses suhtes loomadestki on maha jäänud, sest iga iseloom kaitseb temale kuuluvat emalooma.

Loomadega võrreldes oleme meie paljudi maha jäänud. Nii rahuldab loom oma kirge teatud ajal. Aga mis teevad siin mehed, kes oma kirge üles ärritavad kunstlikult, et siis jälle mõnda kaitsetut ja isegi alaealist last häbistada ja siis lõpuks enesega rahul olles hõisata, et vaat, on ikka mehed! Aga mis teie, naised olete!

Teadke siis, et mis viga iial elu suhtes naisel leiad, on meestel sama palju või enamgi süüd, kui seda naisel. Teie arvate, kui naised valitsuses oleksid, siis lööksid leiva kilogrammile senti kümme otsa, et saaks puudrit ja huulepulka osta! Ikka ja jälle on siin mehed süüdi. Mis teie, suured linnasaksad, jooksete siis nende „žikatuurit“ nagu de järele? Ärge tehke neist väljagi ja ärge ka ise endid „krohvide“!

Usun, et ka naised oma huulepulgad ja puudritipsid nurka viskavad.

Mina oma seisukohalt sooviksin, et iga parlamendis, või kuidas neid kusagil kutsutakse, nende suuruse järgi naistest peaks koosnema, vast siis avaneksid ka Teie silmad ja aru saaksite, mis võib naine oma emaliku armastusega korda saata. Usun, et need noored, kes on pidanud lahingväljadel vägivaldselt elust lahkuma, Teile küllalt selget ettekujutust võivad pakkuda. Usun, et ka Teie, härra „Moraal“, ja ka teised Teiesugused, kord seda vägivaldset surmahirmu tunda saaksite, siis vist taipaksite alles, mis oleks, kui naised valitsuses oleksid. Usun, et ükski ema oma poega ei taha surma saata, ega soovi vist ka ükski neiu, et tema armsamalt vägivaldselt elu võetaks.

Nii siis, Teie suured elu prohveid, müts maha naiste ees! Häbi Teile, kes julgeb tulla naisi süüdistama selles, milles meestel endil rohkem süüd. Parandage noored mehed ennem endid, küll siis parandavad ka naised! Sellepärast soovin Teile enne palk oma silmast ära võtta, siis minge alles pinda teise silmast kiskuma.

Eddy.

Vastus „Muruneitsile“.

(„Abieluleht“ nr. 4 (50)).
Et meil ju sarnaseid naisi küllalt on, kes lõbu tunnevad ölle ning viinaklaasi juures istudes ja teistele soovivad ka sedasama teha ja kaasa laulda „Võta elust, mis võtta on!“ Mis oleks siis elu, kui kõik nii haks-

kaksime elama. Arvan, sarnane elu ei kõlba vähemalt meesugustele. Ja sellepärast soovin, et siin ka Teie oma senistele vaadetele truuks jääksite ja tulevikus sama teed käiksite, mis seni käinud olete. Ja et see Teile üksinda raske on, sellepärast tuleb Teil endale vastav karske ja aus meesterahvas leida, kelle seltsis julgelt elumerele võite purjetada. Mis sellesse puutub, et Teie meestega läbi ei saa, et neil kirg esikohal, siis pean ütleva, et seda ei saa kõikide meeste kohta öelda, sest üks on kirglikum kui teine ja nii on see ka naistega. Tuleb kord aeg, kus Teie oma kirgedele alla annate, muidugi siis, kui olete leidnud vastava mehe, kes Teie südames armutule leegitsema paneb, ja kellele siis end kogu ihu ja hingega pühendate, sest võimatu on vastu seista looduse jõududele. Nii on ka kirg inimesele antud looduse poolt, ja ta peab ka nendele alluma, kuid mitte kurjasti neid pruukima ja mitte kirgede ohvriks langema. Sellepärast peame hoiduma ka joovastavatest jookidest ja elama ainult karskusele, õiglusele ja armastusele.

Eddy.

Vastus „H. Ojasuule“.

(„Abieluleht“ nr. 4 (50)).
See siis polegi Teie arvates häbistav, kui naine tervitab esimesena meest? Midagi ei häbista naist nõnda nagu see toiming. See paistab tutvusenorimisena, enesepakkumisena. Üks naine, kes enesest vähegi lugu peab, ei tee seda kunagi. Naise ükus ei luba juba seda. Kui mees naisest vähegi lugu peab, pole temal ka sugugi raske oma kübarast kergitada. Vaid „kraadepoisid“ ei tee seda, öeldes käsi taskus hoides lihtsalt: „Moen“.

Pigemini võin kutsuda oma juurde mõne sadamapäti või linnaõomajalise, kui tervitada esimesena meest. See on küll häbistav, ent sama häbistav on ka mehe tervitamine esimesena.

Girl.

Vastus „Paulile“ tema vastuse puhul „Moraalile“ ja „Maamat-sile“.

(„Abieluleht“ nr. 1 ja nr. 4(50)).
Nähtavasti kardate ja kadestate, „Paul“, maanoori nende edasipüüdlisuses ja edus, (ka hädaajal!) miks muidu selline segane jutt: „Keelatagu maalt linna rändamine“.

Tahate vist oma suures „geeniusslikkuses“ viia meid iganenud kesk-aega tagasi, tsunfti ja linnaõigusteni? Mu hr. „Paul“, (alias prl. „Paul“) see on kilpla töötgemine ja pealegi ei ole see jutt Eesti Vabariigi põhiseadusega mitte kooskõlas. Teadke, iga Eesti Vabariigi kodanikul põhiseaduse järele peab olema üheõigusluse ja teiste isikliste õiguste kõrval ka tähtsa faktorina liikumise- ja sõnavabadus. Kaotada neid, tähendab, muuta põhiseadust. Arvan, see ei lähe küll läbi, nii kaua, kui mõtlejad mehed riiki juhivad. Maalt aga rändavad enamikult just õiguse ja teadliku nõude järele amet-aladele talu tütreid ja pojad, sest on funktsioone, mis nõuavad: vastupidavaid, kohapealseid olude tundjaid, vastavaid ja teadmistega varustatud kodanikke ning kaitsja hädadekreediga n. n. „nõrgemaid“ — ma arvan, see ajab meid veel enam raskematesse oludesse.

Peaksite ju mõtleja inimesena teadma: kes tööd tahab teha, otsib seda. Ei või ju pidada ministri, pankade jne. juhataja ja ametnikkude kohti linnalaste monopoliks! Miks lasta hellitada mõnedel elukoha erinevuse tõttu ja riigisummasid kulutada töötuile elu sees hoidmiseks mõne mäekavamisega linnas!? Selle asemel võiks ilusasti linna töötatöölised maale viia — minu pärast kas või mõnd magistralkraavi kavema, uudismaile põlluharijaks või õigemini enne sulasteks, tüdrukuteks (muidugi nii tasu, kuidas töö!) jne. Lihtsalt varakult aadrit lasta, kui tahetakse ühiskonda väärnähetest päästa!

Imestan, miks ei või siis n. n. linnalane põllu praksist omandada, kui ta linnas ei saa end ise püsti hoida! Vist tuleb nii välja: „Kes võib santi sundida, kui sant ei taha kõndida!“

Teie „Paul“ vist küll tahate kohe (ise väidate!) neid töötuid ja kraadepoisse, preilisid, pätte — asendada

Ahastus.

Minul rinnas südant pole, —
valutlev vaid koht veel see.
Kallil andsin ühe poole,
poole matsin leinasse.

Minul rinnas südant pole, —
on vaid õudne hämarus,
millest uhtub välja voole,
laineiks millel igatsus...

Minul rinnas südant pole,
ei ka enam armastust!
Tõstes silmi ülespoole
ootan pääsu, lunastust! —

Elvi Ulgu.

maanoortega linnades. Uskuge, see on mõttetus ja mitte omal kohal olev jutt.

Ka see Teil ei pea paika, nagu oleks nüüdismomendil sünde vähem ja enesetapmisi, vargusi rohkem selle tõttu, et ei ole maalt linnadesse rändamise keeldu. Mina aga, „Paul“ arvan just sellepärast, et linnad ise on andnud seda „nõrka“ elementi liig palju. — Seda küll peab parandama häda dekreediga.

Väga olen ma nõus Teie teiste loetletud punktidega ja lisan juurde veel, et ka neid ametnikud valandataks otsekohe kohtadelt, kellel omal kingisvarad kindla sissetulekuga, kuid kelle koht ei nõua varanduslist garantiid.

„Confrater“ Antslast.

Vastus „Moraalile“, ta vastuse puhul „Vivianile“.

(„Abieluleht“ nr. 4 (50)).
Pooldan muidu täielikult Teie vastust „Vivianile“, kuid ma ei saa kuidagi jagada arvamus, et naine ei suuda olla üldse geniaalne ja et loogiliselt mõtleja naine ei saa olla korralik ema. Aga miks siis mitte? Mis sunnib Teid üldse arvama, et tunded ja mõistus on teineteise vaenlased. Milline fakt elust kõneleb selle poolt? Sarnane vaade pole mitte millegagi põhjendatud. Kui vaatame inimsoo arengut, siis näeme, et arenesid ja arenevad ühtlaselt nii tunded kui ka mõistus. Ürgaja inimene oli rumalam, kuid ühtlasi ka tundevasem, ja teisest küljest, kultuurinimene, kelle mõistus kõrgel arenenud, on ka tundelikum. Teie väitest järeldusi tehes, peab tulema otsusele, et inimesed targemaks muutudes, peaksid muutuma täiesti tunde- ja mõistuseks, tunded neis täielikult kustuma (on ju mõistus tunnete vaenlane ja kus on üks, seal pole teist. Teie väide). Õnneks ei ole see nii. Mõistus ja tunded ei ole sugugi teineteise vaenlased, vaid sõbrad. Need mõlemad ühiselt moodustavad n. n. inimese hinge, mitte aga ainult tunded eraldi, nagu Teie arvate. Tunded võivad olemas olla ainult mõistusega olemisel. Loogiliselt mõtleja naine ei ole sugugi võimetu mõistma lapse hingeelu. Just vastupidi — ta võib seda mõista palju paremini veel. Tark inimene suudab ometi paremini teist (ka last) mõista. Jmelik, et Te seda ei leia ise. Tunded ja mõistus ei ole üksteisega ka sugugi vastolus. Ütleb tunne, et mingi asi on hea, õige, siis kinnitab seda ka mõistus. Terve inimõistus nimelt. Tunded ja mõistus võivad küll vastolus olla, kuid ainult siis, kui mõistus „omal kohal“ ei ole, näit. ateistide juures. Kui, näit. ateistid õiglusetunne ütleb — tee õigust, siis lausub ta mõistus — seda pole vaja, sest surmaga kustub kõik, ka õigus. Ateistil muutub õiglusetunne tarbetuks, mõistuse „vaenlaseks“, sest et ta tõelisest õigusest järeldusi ei ole teinud. Sellest terve inimõistus ütleb, et õigust kunagi ei saa kustutada ja et elu on võimalik ainult õigust tehes, ja nii ühtuvad mõistus ja õiglusetunne täielikult. Inimesel, kes usub, et surmaga, mis tabab meie füüsilist keha, kustub kõik, ka õigus, on õiglusetunne tõesti mõistuse „vaenlane“, kui inimesel, kelle mõistus ütleb, et õigus, tõde kunagi ei kustu, et need igavesti on olnud ja saavad olema, on õiglusetunne mõistuse sõber.

Asuge ka Teie seisukohale, et tunded on mõistuse sõbrad ja näete, et kõik laheneb palju hõlpsamini, et paljudi saab mõistetavaks. Ateistega ühes ei saa sammuda — nemad eitavad üht osa inimese seisimest — tundeid, ei arvesta eluga tervikuna, järelikult pole nende mõtlemine õige, loogiline, s. t. nad on rumalad. Just sellele asjaolule võlgname aga ka tänu, sest kui ateistid tõesti nii elama hakkaks, nagu kirjutab seda ette puhas mõistus, sel juhul, kui surmaga kõik kustuks, siis muutuksid nad kardetavaks inimessoo vaenlasteks. Nad ütlevad, et ka õigus sureb, kuid talitavad ometi nii, nagu tuleks neil ükskord aru anda oma tegudest. Narrid!

Mees.

Vastus „Muruneitsile“.

(„Abieluleht“ nr. 4, (50)).

Teie enesetunne on tõesti õigustatud, kuna olete alal hoida suutnud naise suurema õilsuse kuna see nüüdisajal osutub nii raskeks. Loodan, et leidub veel ka mehi selliseid, kes ei igatse naist kire kuumusega, vaid just armastuse enda pärast. Ja just sellisel helgel armastuse paisel, kus pole mineviku muste varje armastuse päikest tumestamas, võib leida aset (surmani) igavikuni kestev paradiislik õnn.

Minuga vast nii paljudki nõrgema iseloomuga kadetsed Teid, kuna õnne taevast tume näib varjudest.

Valt.

Kirjavahetus ja poleemika lugejate vahel.

Mis peavad tegema need naised, kel puudub maine rikkus?

Nii sagedasti võib ajalehe veergudele leida kuulutusi, milles soovivad tutvustada häärad või preilid solistide ja rikaste preilide või härradega.

Siin tekib minul arusaamatu küsimus: mis peavad tegema siis need noorhäärad ja preilid, kellel puudub see maine uhkus ja rikkus? Ja kuidas peaksid nemad oma pühamaid tundeid vaigistama. Olen ka üks neistsinastest, kellel puudub rikkus ehk küll 29 aastat siin ilmas olen ringi hulkunud, ei suuda mina otsusele jõuda, kust ehk kuidas saada selle õne osaliseks, mis nimetatakse abieluõnneks.

Ja ehkki hinges igatsus kellegi õrnahingelise järgi, ei suuda leida seda keskteed, kuidas sellest üle saada.

Loodan, et siin lugupeetud „Abieluleht“ lugejad appi tulevad ja seda kuldset keskteed aitavad leida, kuidas kõik minusugused viletsad ja vaesed sellest õnnest osakaasaks võtta.

Eddy.

Vastus „Nomen nesciale“.

(„Abieluleht“ nr. 3 (49)).

Lõõklause: „Nüüdisaja inimene ei usu enam Jumalat“, ei vasta tõele sellele, mis sellepärast oleks selle väljajätmine tarvilik. Ei ole tänini veel keegi tõestanud, et Jumalat ei ole ja sellepärast natuke vara veel karjuda — maha vaimulikud. Ainult inimesed, kes ei austa teda, saavad sellega hakkama.

Mees.

Vastus „Õiglasele“, tema vastuse puhul „Boby“.

(„Abieluleht“ nr. 5).

Olles senini suuremalt jaolt vaatleja osas mõnuga. Sealjuures aga järjekindlalt jälginud meie lgp. leies polemiseerimisi lugejate vahel.

Ja nüüd? Lubatagu mind omakord imestada 65-aastase „mamma-papa mõtlemisviisi“ üle, ta avaldises „Boby“.

Mida siis just imestada? Just seda, auväär, „Õiglase“, et „istute“ ise „tõekspeetud“ arvamide seletustega (enda meelepärase pühakirja tõlgitusega kaunis ebanüümselt „vanaduslik“ piduritus (nii umbes tagasi pool aastasadat!). Selles, kui Teie mõiste alles keerles ja veerles ning tublisti hiljem sünteesi leidis olemasolule, kas või juhuslist laadi kuulda mõningat põhjustel 65-aastaste hulka. Kah „põmm“ kaasaegsete hulka — kui juba, siis juba. „Vivianil“ on nüüd auväärne patron.

Mõelge, ta tuleb välja stiliseeritud „targana“ ja üllatub nagu mõni teinegi, et avab suu labaselt ja lõpetab samuti ikka haritud-koolitatud inimese moodi — eks ole?

Teadke, vanake, kui olete mamma — üks õnnelikkudest emadest, siis peaksite teadma ju ilma pühakirja seletamiseta, et mees on osa mehest ja naine osa naisest, omaste tunnustega, vaimuannetega ja keerulise tekkimisprotsessiga.

Ma ei taha uskuda, et tahate nüüd sellega naisi geeniusteks või üldse kõrgemateks inimolevusteks pidada, kui ta lapsi sünnitab, või tahab olla õigemini „ehitusmeister ihulossides“. Aga „Õiglase“, kes on selle protsessi „a“ ja „o“? Arstilisest seisukohast lähtudes küll mitte naine ise. Ja need pühakirja lõiked piiblist. Nähtavasti sunnitud on jäänud Teie arusaamise läve taha, mida tahtis sellega öelda „Boby“, kui ta tõi lõikeid raamatute-raamatust. Arvan just Teie teiste seast peaksite omas auväärses vanaduses ennast leidnud olema seda kõike öieti seletama meile, ei mitte nooremad teile vanule. Eks toetu abielu seaduski sellele, et on leitud aegade vältel ja alul meie üleolek kõigis naistest, ilma pühakirja sundiva mõjuta.

Üheõiguslus meestega ja kangesti mehestuda tahtmine absoluutselt — mu daamid, mis te mõtlete?! On see haiglane nähe, või tüdimus osades?! Mõnedel teist on nähtavasti palju aega ja võimalusi sellaseid üllaloomulikke asju meelepäraseks teha — olgu seegi teile troostiks ja leinaks. Meie mehed näeme heameelega seda, kuid kahjuks peate jääma selleks oma maises olemises, milleks teid oma olemisega otstarbekohane on leitud jne.

Ja lõpuks kõigile, kes oma parema arusaamise järele ülistavad ja õinustavad naisi väärilisteks mehist, olgu tasa öeldud: Teie väited ei pea paika! Ajalugu ja tegelik elu ise annab ja on andnud (ilma näideteta) olgu mis aladel tahes — seaduse järele osad. Oleme ju tänuhulka, et on senini annud evolutsioon nii tarku naisi ja veel targemaid mhi.

„Confrater“.

Vastus „Paulile“, kes vastas „Mm“ile.

(„Abieluleht“ nr. 5 (51)).

Millised võõrad sõnad olen Teile pookinud külge? Eks ole see ju Nietzsche, kelle vaated Teie pooldate (ise kirjutasite). Ja eks olnud need

Nietzsche sõnad, mida kirjutasin (öelge ei!). Uurige veel kord ta töid, siis räägime edasi.

Teiseks pole mul uneski meelde tulnud igakord kõik Te kirjutised lugeda, nagu soovite. Vastasin mittele kõigile kirjutistele koondiselt, vaid eelmisele kirjutisele ja seda väga selgesti ja lühidalt. Kuid miks ei vastanud Teile samasugusega, Te „otsekohene“ ja „selge“ Paul? Miks ei näidanud Teie kohti mu kirjutistes, millised pole õiged Teie arvates. Tegite tühje sõnu, et aga midagi kirjutada. Küllap vist soovite lõpetada meie mõttevahetust, vastasel korral oleksite Teie kindlasti asjalikumalt end väljendanud. Olgu siis pealegi lõpp! Seega kingin Teile hea võimaluse mulle lõpuhoopi anda ja mida kindlasti kasutage! Paul.

P. s. Kui Teie tõekspidamised ühtuvad Nietzsche omadega, siis nim. ma seda „heaks“ iseloomuks.

„Mm“!

Vastus „Paulile“, tema vastuse puhul „Nomen Nesciale“.

(„Abieluleht“ nr. 5 (51)).

Peate ennast igas küsimuses oponeerist ülevõtmaks, teete shestisid, millest peaks, Teie arvates, igapäevaste vastuvõetavate selguma Teie ütlele. Esiteks kirjutisite („Abieluleht“ nr. 42), et mina olen agar süütuid neide pruukima, nüüd kirjutate („Abieluleht“ nr. 5 (51)), et olen päris tavaline palvevõet. Nii, et vaadluses ei anna Teie kaudgiltki mõõtu välja, ei saa, kahjuks, seekord läbi ilma märkuset. Parandage meelt, Paul! Kirjutisite, millega seletan seda, et pole veel maailma hukkamise lõhnagi tunda? Vastan, et keskaja targa Nostradamuse ennustuse järele, maailm läheb kindlasti hukka aastal 1963. Nagu teada, on senini kõik Nostradamuse ennustused täpselt täide läinud, nii et kindel on, et patune maailm läheb vastu oma karistusele.

„Nomen nesciale“.

Vastus „Boby“le.

(„Abieluleht“ nr. 6 (52)).

Olgu ma Teie meelest tuleveski tiib või tark Hommikumaalt, kuid vähemalt ühes punktis olen Teist ikka targem, nimelt märkan, et olete komistanud õige rängasti omis vastuses, asjaolu, mida Teie ise mitte ei märka: oma vastuses „Vivianile“ („A-leht“ nr. 3) konstateerite vidurimõistuses, kes on keelanud naisel arenemise. Nüüd aga vastuses mulle küsite suuri silmi: „Kes on keelanud naisel arenemise?“ Ennem: naine ei kõlbagi muuks kui „orjaks“, nüüd: naine pole olnud kunagi „orja“ moodi! Milleks selline taganemine?

Millega põhjendate omi sisendusi: naised on isegi nii alaväärtuslikud, et Teie jumalgi on saanud maha suuri eksisammuga naisi luues; et naine igapidi nõrgem olend; et naised ei suuda võistelda meestega j. n. e.? Kas Teie seda veel ei tea, et naised on ammugi näidanud, et nad suudavad isegi mehi ületada või olla vähemalt sama „kanged“ kui mehedki. Olete vast kuulnud mõndagi naislendureist, naisautojuhtidestki? Kuid ometi on auto ja lennuki juhtimine toiming, mis nõuab närve! Teie väide, et naised ei suuda küllalt edukalt täita teenistuskohuseid, on täiesti väärtusetu.

Lubage küsida: kas kõik mehed suudavad seda? Eks lolegejaid leidu mõlemas soos — ei ole mehed ses suhtes paremad ühtigi!

Saksa teadlase dr. M. Vaeringi ja Bachofeni järele selgub, et on olnud kultuurriike, kus naised olid valitsejad (Sparta, Egiptus), rääkimata praegusi eksisteerivast loodusrahvast, kus naised valitsejad. Nii toonitavad nood teadlased, et nais- ja meessoo valitsusajad on vaheldunud perioodiliselt, muudigi ühes vahepealsete ülemineku ajajärkudega, ühes millistest me tänapäevalgi elame. Kas ei tõenda emantsipeerumine, „mehistumine“ (kolikambri heidetud korsett ja kitsad riided), et tänapäeva naine kehalt ja hingelt mehele vääriliks võistlejaks kipub, toetudes suurvaimudele Goethe, Kanti, Plato, Nietzsche, kes pooldasid mehe ja naise üheõiguslikkust, üheväärsust? Kant julgus koguni öelda, et mõlema soo intelligents oleval ühesuurne.

Tõsisasjaks jääb, et naine senini on olnud valitsev sugupool. Sest nagu vastavad uurimused on näidanud, on iseloomustanud valitsevat või valitsevat poolt alati järgmisel normid: nii on valitsev pool alati suuremate õigustega, sõdiv, oma nime pändaja järele, abielulises kosiv ning vanem, suuremate seksuaalsete vabadustega, suurema kasvu ning kehajõuga, valitseva sugupooli ilu ülistav jne., kuna aga valitsev pool on nõrkuse sümbool, on häbelikum, ennast ehtiv, kehalt nõrgem ning täidlasem, mispärast ka majapidaja jne. Ülalmainitud autorid väidavad kategooriliselt, et praeguse naise keha nõrkus ei ole tööjootuse põhjus,

vaid hoopis järeldus! Nii et tänapäev maksvad normid naise iseloomustamiseks on puht meesvalitsuse produktid. Nii et siingi on põhjus tagajärgedega ära vahetatud: mehed ei valitse mitte seepärast, et nad tugevamad, suuremate õigustega, vaid viimased on hoopis väga arenenud valitsemisel!

Kuna aga nüüdisaegset meest ja naist mees- ja naisvalitsuste omased normid iseloomustavad, siis on kõigile selge, et naine on ikkagi olnud senini mehele mängukanniks, „orjaks“ ja nagu Teiegi ütlete: „kalimaks varanduseks, kaunimaks lilleks“. Mispärast see nii on, see pole tähtsiks ja võimatu vastata, kuigi püütakse öelda, et kultuuri arenemise mõjul. Meie jääb aga üle, konstateerida fakti, et see tõesti senini nii olnud ja praegugi on. Praegune meeste ülevõetavade: tütarlaste ekspluateerimine teenistuse surve, nende petmine lõbumajadesse, lõbumajad ise ning üldse prostitutsioon jne. aina aitavad tõendada seda. Mis ime siis, kui sajangute jooksul selline alahindav sugereerimine pole tõelikuks jätanud naisi mõjutamata, pealegi kui vanajumal sellega nõus, nagu oma vastuses näitasite. Ka ei tohi unustada, et nõudmine tekitab pakkumise, nii et Aadama poegad lasub ikkagi suurim süü naise alavääristamises. Kui juba 20. sajandil meeste käitumine naiste vastu on jõledusteni küünniv (prostitutsioon!) siis siis veel rääkida varemast ajast! Ka, arvan, pole Teil teadmatu, kuidas kohtlesid sellised naiste „koduse, rahuliku elu“ eest võitlejad sõjajätkerilised ettejuhtivad naisi...

Noh kas nüüd veel ütlete, et naised on alati „peetud kui kallimat aaret“, „hoitud kui kaunimaid lilli igasugu külmuse ja vintsutuste eest“?

Paul.

Vastus „Moraalile“.

(„Abieluleht“ nr. 6 (52)).

Et ma Teie — jõumehe — hammastikule kohane pähele ei ole, see pole küll minu süü.

Et Teile näib, et ma enam ei näi pooldavat „Parvepoisile“ läkitatud väiteid, ka sinna ei saa ma midagi parata. Kuis saan ma takistada Teilt liig sagedaste fatamorganade nägemist? Muuseas Teie sellinegi „arusaamatus“ on juba neljas tõendus, et olete tõesti „naljatilk“. On küll rida muidki tõendusi, kuid nood pole mulle nii tähtsad.

Kui Teie loogika ka asjalikkuse puudusel kirjalikult ei oska vaielda küllalt loota otstarbekohaselt, siis pole lootustki, et suuliselt sellega hakkama saate. Pealegi nagu juba teate, olen kole närvin, vast võib minna kergesti „raginaks“. Ka olgu Teie teadmiseks, et ma sellise tähtsusetu küsimusega tegelen esmakordselt ja sedagi Teie sunnil. Harilikult käsitan ainult probleeme, mille üle annab vaielda. Usklikkudega vaielda on aga sama hea, kui sigadega võidu jooksta — asjatu energia kulutamine!

Jääge aga julgesti oma usule truuks. Mina jään oma „usu“ juurde — ja katki pole midagi! Täiesti arusaamatu, miks Te mulle nii rinnaga selles tühises küsimuses peale tikute, pealegi kui pole lootagi, et ma omi arvamisid muudan. Isegi siis, kui läkitate oma Jumala mind „patust pöörama“, jään ikka selliseks nagu olen. Inimesel on muidki huvitavaid teeme, toiminguid, kui ja tolele tühjale aega ei jatkugi. Täiesti mõttetu on kolada mõõda kirikuid, palvelaid, nagu tavaliselt moes, kuna kodused asjad korratuseks. Ja valmistada pärastrumalisesse „eluks“ sellal, kui veel ennesummalinegi elu elamata — eks lõhna see kangesti „Seevaldi“ järele? Noorurid ja keskurid peaksid huvituma hoopis kasulikumaid ideid ning aateist!

Mitte ei muuda end, kas või Teie vanajumalaga rindupidi kokku! Kuid teistkaudu näib koguni, et „Homo“ ja Teie armas Jumal polegi mulle kui tema mõnitajale kuri: olen Fortuna lemmik vast sagedamini kui mõni usuvend!

Jõudu Teile ka mõne kindla eluvaate omandamiseks ning praegusest „kahevahel“ hõljumisest pääsemiseks!

Paul.

„Vastus „Paulile“.

(„Abieluleht“ nr. 6 (52)).

Imestan tõsiselt, et Teie meie poleemikast omale eluküsimuse olete teinud. Millegi pärast olete veel kole vihaseks mu peale saanud. Milles? Igatahes väga ebaintelligentne tundemärk. — Lugupeetud Paul! See suitsukate minu vastuses polnud siiski miski muu, kui Teie oma arusaamise ja mõistuse puudulikkus. Andstage, tavaliselt ei tee ma selliseid väljendusi — ning Teie viimase pika vastuse puhul olgu siinkohal Teie minu sügavam kaastundus! Kuid siiski tundsin enese väga meelitatud olevat, et Teie minu suhtes „reageerisite“. (Kui soovite, võin maksta selle eest). Ning nüüd asja juurde, mis kannaks pealkirja: füüsilise ning kehalise arenemise suhe inimeses. Seega enam mitte haisugi

Tuisurändur.

Ma rändan umbradu kesk tuisklevat lund.

Mul rõõmude kadu — käes murede tund.

Mus pääsenud valla üks kurbuse huik.

Vist kaduvuskella lööb südame tuik . . .

alkoholist. Lugupeetud Paul! Kas Teie peate seda üksnes füüsiliseks arenemiseks, mis toimub looduseaduse põhjal? Kas inimene on alles siis füüsiliselt arenenud, kui tal on tohutud dimensioonid ja määratu jõud? Kas laps oma arenematu organismiga on siis juba arenenud vaimuga? Edasi. Kas Teie teate, mis mõistetakse sõna töö all? Kas Teie teate, et on olemas mitte üks terminatsioonilist, vaid ka tegelikult: vaimline töö ja füüsiline töö?

Kui Teie neid teate — oleks kurb kui mitte — siis teadke veel seda lihtsat tõsiasja: vaimliselt enamarenenud tulevad ka füüsilise tööga tagajärjekamalt toime, kui palja toore jõu esindajad. Öeldakse küll, et kraavitöölisteks vajatakse füüsiliselt enamarenenud mehi, kuid sellega pole veel öeldud, et sama töö peale kõlbavad ka idioodid, vaimuhaiged. Ei, see mis Jumal inimesele annab, pole veel kõik. Miks on vaimlise töö tegijad nõrgad kehaliselt? Sellepärast, et nende energiat vaimu arendamise peale rohkem kulub.

Teie väiteid pole mul vaja analüüsida ega ümberlüüka, kuna nad ei vääri seda, sest neis pole üldse midagi olulist. Enda ütelse — vaim ja keha ei arene teineteisest tülitamata — suhtes teen seda siin. Inimene, kes ainult (minu sõnend. A. B.) oma vaimu arendab, jääb varsti kõrgu kehaliselt, ehk piltlikult: vaim areneb keha arvel. Teie oma ümbrus-inimeste vaatlemisega ei saa ma kahjuks muud peale hakata, kui pean paluma Teid ennast minna „Väeste pastuste alevisse“ ja selgitada enesele: miks on kõik sealsed inimesed mitte üksnes vaimiliselt, vaid ka kehaliselt kõrgu jäänud. Nad pole küll suutnud oma vaimu arendada, kuid miks Jumal neile siiski pole andnud tugevat ja tervet organismi? Organism on küll olemas, kuid ta on alaväärtuslik ja pole sugugi arenenud sellisel määral, kui seda omab iga normaalne inimene.

Kallis härra Paul! Laske eneselt mõni jäse kehast eraldada, laske ennast pimedaks, kurdi, ka tummaks lüüa, või toikte ennast ja arendage oma organismi alaväärtuslike toiduga ning elage kõigis neis füüsilis tingimuses, mis nimetatakse alaväärtuslikeks ning öelge siis, kuidas on lood Teie vaimlise arenemisega. Pidage meeles, et too väike niitark algkoolilane — kelle käest Teie nõu küsisite — ka ise kord sama kolakaks kasvab. Kuid tahab ta sellega siis rumalamaks muutuda? Ja pidage meeles, et ka Teie oma 16 ja 17 eluaasta vanuses imestusega jalgisite, kui ruttu arenesid Teie kehahõõdud neil aastail. Lõpuks, need poisikolad pole siiski rumalad, küll aga tublid praktilise töö tegijad. Kõik väikese kasvuga inimesed sellevastu on aga ainult teoretikuid, ning geeniusi ja idioote on mõlemi seas küllalt. Ja lõpupele lõpuks, kas „valged pole mitte sellepärast oma füüsilises arenemises taha jäänud „värvilistest“, et esimesed leiutanud on tsivilisatsiooni ning palju vaimlisi tööalasid.

See on küllalt selgeks näiteks vaimu ja keha teineteise tülitavusest. Kuid sellega pole ka seda öeldud, et vaimukate organism alaväärtuslik on. Inimene, kes vigastuse on saanud peajau, on esiteks füüsiliselt ja sellest olenevalt ka vaimline degeneraat. Ning kui Teie arvate, et füüsiline töö, organismist otsekohe- seletatav, ei vaja mingit vaimlist nivood, siis eksite selles täiesti. Minge ja küsige seda oma algkoolilase käest. Edasi! Teie teadmistes on veel üks miinus, millest ma Teile heameelega ainult kõrvasse sisestaksin, kui saaksin: teadusala, mis nimetatakse grafoloogiks, selgitab inimese iseloomu ning psühholoogilis isärasusi, aga mitte inimese vaimlist tasapinda. Sellega lõpetasin.

„Aurora Borealis“.

Vastus „Homole“.

(„Abieluleht“ nr. 6 (52)).

Otsekohe, mis ma Teile öelda võin, on, et rõõmustate põhjusetult, et kahtlen seal, kus öieti midagi kaheldada ei olegi. Kas siis Teie tõesti usute, et inimene, kes pole vee. kordagi käinud kirikus, kes pole kooliski usupoetust õppinud, kes leeritamatut ning ei mõtlegi leerituda, kes kaitsevääs julgus usku mitte tunnistada — et selline arusaaja ini-

Ja rahutus rinnus,

kui tormitsev tuisk.

Hõõgub sest lõkkel

suur valude lõõsk!

Hingeski otsatu

piin, valu ja tusk,

meel mis mõistmatu —

on kadund vist usk? !

ELVI ULGU.

mene surseski hakkaks kahtlema?!

Kel vähegi huumori või ironia „närv“, see mõistab, et minu eelmise vastuse lõpposa oli koguni mõeldud ironiliselt, et kuidagi lõpetada tühist vaidlust teatava järeleandlikkusega Teid ja „Moraali“ rahuldaval „kuldsel keskteel“. Kui aga Teie loodate jõuda mingile konkreetsele tulemusile, siis erinevate suuresti noist 242 looduse puurist. Kas Teie ei tea, et nemadki leidsid, et igasugune vaidlemine ning agendi mängimine mõttetu ateistide man; ka nemad ei suutnud rohkem kui i s e olla usk- likud?!

Kui Jumal maailma alguses olnud inimese sarnane ning nüüdki veel elavat, — noh eks ta siis olegi ju igivana vanamees?! Ah vaim koguni? No on teine ikka pagana kentsakas vaim: kõneleb praalib (too „Jummala Sanna“!), kuigi vaimud arusaadavil põhjusil ei saagi kõnelda; evis po- jagi — Jeesuse!.. No oli kange vaim. Muide, kas Teie ei leia, et piibel kui jumalatoona, ei kannatagi välja mingit kriitikat; et piibel pole muud kui erootiliste kiusatustega võitlevate muisteset munkade-askeetide poolt ajaviiteks või lihasureta- miseks kirjutatud muinasjutt? Kuigi väga naturalistlik muinasjutt, sest ta aina kubiseb lihamiast, hoora- dest, „käämpeal“ olemisest, juures- magamisest, ümberlõikamisest, verest ja muustki frivoolest sopast! Nii on ta kirjutatud hoopis munkade „liha- häile“ otsele juhatusele ning käsul, sest seda ei taha Teiegi uskuda, et üks jumalavaim nii ropu suuga võib olla?!

Siis veel üks näide, kuidas Jumal just usklikke narrib. Nii lubab ta vaid tema mõnitajaid hirm- sasti „sugeda“ (5. Moos. 28), kuid nuhtleb siiski neid, kel Jumal „a“ ja „o“! Kas Teie pole kuulnud, et välgunooled ja muud õnnetused ka kõige kangemaid usklikke piinavad? No öelge nüüd, armas „vend Jssan- das“, milleks Teie siis toda kahe- keelset vaimu kummardate, kui ta Teie palumisi kuulagi ei võta?! Mis Teie sellisele tühjale loodate, kes isegi tema auks püstitatud kirikuid tuuseldab (välgunooled)? Eks vii- manegi nähe näita kujukalt, et too vaim tema austajaid ei salligi!

Ja niipalju kui mina noid Teilt nimetatud asju ja teadusi tunnen, ei ole neis kuskilgi mainitud Jumalat ega piiblit, vaid kõik hüpoteesid, teooriad on täiesti ilmalikud, seega Jumalasse ning piiblisse uskumise- st vabad. Mis on, näiteks, maakera tek- kimise hüpoteesid, elutekkimise teo- oriat, Darvini ahvi-teoorias, pärivuse teooriat, Einsteini relatiivsuse-teo- orias jne. piibli alusel?! Kus on neis nimetatud Jumalat või piiblit?! Hoopis seavastu: kas ei erine needki hüpoteesid ja teooriad kole-hirmsasti piiblis leiduvaist vastavaist „tea- dusist“?

See ja muugi sunnib mind arvama, et Teil pole selge ateismi mõiste, mispärast arvate, et ateist ei tohigi tegeleda hüpoteesidega, teooriaga, et niipea kui ta seda teeb, ta polegi enam veendunud ateist! Seepärast olgu Teie siinkohal öeldud, et rapu- tate end lahti sellisest arvami- sest, ning omastage teadmine, et ateist põlgab ainult Juma- lat, kirikut, piiblit ja kõike, mis nendega seotud — kõige muu vastu pole tal midagi! Mis saab ta sinna parata, et evib sellise uskli- kele ebameeldiva ning vaenuliku il- mavaate?! Piibelgi on ju teadlik nen- de olemasolus, sest ega muidu ta tei- sitimõtlejaid nii jõledasti neaks (5. Moos. 28)?!

Paul.

Vastus „Aurora Borealis“le tema vastuse ja küsimuse pu- hul „Frederic Rex“ile ja „Nomen Nesciale“.

(„Abieluleht“ nr. 6 (52)).

Vanad egiptlased kujutasid endale osa inimkonnast sfinksi näol — poot inimesena ning pool loomana. Praegugi luurab see sfinksi ning ot- sib võimalust meie Eesti riigile kah- ju teha. Kui surmanuhtlust ära kao- tada, siis kannataks meie riigi julge- olek selle all. Nii et igale riigiliselt mõtlejale inimesele peaks selge ole- ma, et praegusel ajal seaduseamet- likul teel surmanuhtlust ära kaotada ei tohi, muidu võib halvimal juhu- sel kõik minna „uperkuuti“.

Nomen Nesciale.

Õhtu-palve.

O. Jam.

Ta oli kena tüdruk. Väike jah, aga vormirikas. Ma võrdlesin tema juust vaikselt tuules õõtsuva küpse rukkiväljaga, sest nii lähedased olid nad värvilt. Kui ta liigutas pead, siis värisesid ta pealael juuksekiud ja mulle tuli ette, nagu kuuleksin ma valminud rukkikörte kahisemist. Ta pale oli ahtake ja kandis vaevaltmärgatavat kahvatuse jumet, mis andis talle mõtleja ja suursuguse inimese väljanägemise. Ta raske ripsmetega kaaritud suured silmad olid vesihallid ja kurblikud.

Ma olin temaga juba hea tuttav, kui läksime jalutama supeluslinna puistikku, kus õhtuti mängis orkester, et pakuda suvitajale meelelahutust. Istusime sõnatult laia korvtoli. Kuu valas taevast nukrat valgust ja puutüvede vahelt läikis eemalt merepind. Õhk oli tiine lillilõhnust, ja kõrvus nutsid muldade jazzbandi kaeblikud viisid. Väga õrnalt paenutasin ma ses lõpulejõudva suve kaunis öös käevare kaaslase piha ümber, et puudutada huultega ta vesihalle, kurblikke silmi. Ta näis mõistvat mu kavatsust, vabastas end ja sai ägedaks:

„Ei, seda ei tohi! Ma ei ole ometi tänavatüdruk!“

„Muidugi ei ole teie seda,“ ruttasin ma teda rahustama. „Aga ka väga korralikud inimesed suudlevad ju.“

„See võib olla. Mina aga hoian end mehele, kes viib mind altari ette.“

Ma langesin ta ette põlvili ja suudlesin ta kingi. Siis ta lubas enda käe. Kui ma tol õhtul oleksin kirja pannud, enda tookordsed tunded, siis ei oleks neid keegi lugeda saanud, sest nad olid tulised ja oleksid kõrvetanud igat nende lugejat.

Pulmaöö läks meil mööda üksteisele õrnuste pildumisega. Sealjuures oli aga Sara — nii oli tolle kena naise nimi — mahti saanud mõelda ka meie edaspidisele elule. Hommikul, kui pidime jätma voodi, ta ütles:

„Ma ei saa aru, Joosep, miks hoiad sa oma vana ema enese juures. Niisuguste jaoks on ometi vanadekodud. Pealegi ei ole su kuupalk just sarnane, mis lubaks asjatuid väljaminekuid.“

Seisin kivitulvana. Seni ei olnud veel ainuski Väeta suguvõsa liige astunud jalaga üle vaestemaja läve. Kas peab seda tegema nüüd mu ema? Ilmaski!

Ütlesin seda Sarale. Ta puhkes nutma ja viskas mulle näkku, et ma teda ei armastavat, ja et ta veel täna läheb tagasi vanemate juurde.

Ma ei raatsinud kaotada naist ja tõukasin seepärast enese juurest minema ema. Muidugi mitte vaestemajja. Üürisin tema jaoks naise teadmata aguli vaiksesse aiamaajja korteri. Kui voorimees ema ära viis, tõusis Sara varvastele ja otsis üles mu huuled. Ta lubas paluda Jumalat, et emal vaestemajas hea elu saaks olema...

Aasta pärast seda tuli moes järsk muutus. Lühikesed kleidid olid juba läbenud näidata naiste sääri ja reisi ja näitasid lõpuks välja otskui pihikud, aga mitte kleidid. Võimalik, et oleks mindud kogunisti palja aluskeha kultuurini. Seal aga said inetute jalgade ja puusade omanikud jaole ja kuulutasid maksvaks pikad kleidid.

Sara esimene pikk kleit oli helesinisest siidist. Kui ta end selles peegli ees vaatles, pööras ta minu poole:

„Joosep, kui su ema veel meie juures elas, nägin ma tema garderoobis musta õhtukleitit pärlitrikandusega. See oli kangesti tore ja vastas nüüdsele moele, vähemalt pikkusega oli ta seda. Kust sai ta selle, ja kas pärlid tema küljes on ehtsad?“

Mina: „Kolmkümmend aastat tagasi, mu laps, kanti pikki kleite nagu tänapäevalgi. Sel ajal oli mu vanematel suur leiuaari, ja ema võis uhkustada riidetega. Pärast isa surma läks äri pankrotti. Minu koolitami-

seks viis ema ühe uhke kleidi teise järele müügile. Üksnes too must õhtukleit, millest sa rääkisid, on talle veel järele jäänud. Pärlid selle küljes on ehtsad ja kaaluvad üles vähemalt mu kümneaastase palga.“

Kui ma lõpetasin, istus Sara mu põlvedele.

„Aga Joosep,“ kõneles ta, „sa tood nüüd ema vaestemajast muidugi jälle meie juurde. Ma teadsin, et sa pead teda kalliks ja siis tuli mulle mõtlesse proovida su armastust minu vastu sellega, et näitad, kumbast meist lahkud sa kergema südamega.“

Veel kunagi ei olnud Sara mulle nii armas, kui sel silmapilgul, mil ta neid sõnu rääkis. Tõin muidugi ema üürikorterist enese juurde, ja Sara võttis teda vastu sõnadega:

„Peale lõunasööki näitad sa muidugi mulle oma õhtukleitit.“

Ja peale lõunasööki: „Oh, missugune tore kleit! Ma tõmban ta endale selga. Kui ta mulle paras on, ema, siis kingid sa ta muidugi mulle.“

Ja vastust ootamata lippas ta kleidiga teise tuppa, et vahetada suure peegli ees riideid.

Ma vaatasin talle järele. Mulle näis, nagu ei olekski ta naine, vaid mürgine madu. Sel silmapilgul tahtsin ma, et kogu ilma naised istuksid suure püsirohu tunni otsas, mille süüteenõör minu käes. Nii vihkasin ma seda sugu.

Siis ütlesin ma emale järgmised sõnad:

„Pea meeles, et kui sa tahad elada meie juures, siis ei tohi sa kinkida Sarale oma kleiti. Luba seda talle ajutiselt kandmiseks, aga mitte jäädavalt. Nii pea, kui ta selle kätte saab, nõuab ta, et sa koliksid vaestemajja. Ma tean, et ta sind lubas kutsuda tagasi siia üksnes su kleidi pärast!“

Ja ema kuulas mu sõna. Kui ma õhtuti töötoast magadistuppa läksin, peatusin ma mõnikord viivukese ema toakese ukse taga, ja siis ma vahel kuulsin, kuidas ta lõpetas õhtupalve sõnadega:

„— — — ja anna pikkadele kleitidele pikka iga.“

Läbi pisarate naeratades ulatas teise mehe naine talle käe.

Siis nad sõitsid. Kodus Hans Rench kostitas külalist kõigea, mis tal oli toidukapis. Sõõmise juures näitas väike daam, et tal ei ole pärlhambad üksipäinis meeste võrgutamiseks, vaid ka headeks toidupurejateks. Kui Hans Rench vaatas pealt ta head sõõgiisu, siis ta pahandas kõvasti enese peale, et oli üldse võõrale laua katanud. Ta oli nädalapalgaga endale nädalaks toidu valmis ostnud, see inimene aga ähvardas seda kõik kinni panna!

Seal raius suur seinakell kümme kähisevat pauku. Juba esimese löögi järele pillas väike daam kahvi ja noa lauale ja tõusis äreva ilmaga.

„Mu jumal!“ hädaldas ta. „Kell juba kümme! Sel ajal harilikult tuleb mu mees koju. Pean küll ruttama, et jõuda enne teda tuppa. Muidu lõõb ta mind maha. — Nii armukade on ta.“

Hans Rench oli vihane. Ja seda täie õigusega. Inimene laseb end sõidutada autos, sõõb kalleid rooge nagu kümme meest, ei anna aga vastutasuks suudlustki! Daam näis mõistvat ta mõtteid, sest väga armastusväärset naeratades ulatas ta Hans Reucherile oma nimekaardi: „Sascha Vibe.“

Naised, viin ja püksikesed.

Anna O. ja Julie D. olid alles hiljuti väga head sõbrannad, sooritasid koos nii mõnegi vembu. Sageli võtsid nad siin-seal koos napsu ja elasid igatpidi lõbusat elu, pidamata suurt lugu kuuendast käsust. Elades ühes majas, leidsid nemad sageli võimalusi ühiste pummelungide korraldamiseks, kuna nende ametlikud abikaasad, laadakaupmehed, ka kodus olid väga harva. Kas kahekesi või koos võõraste meestega, pidasid naised siis ikka lugu „vabariigi valgust“, kuigi tavaliselt Eeva tütreid seda pörguvedeliku võtta ei taha.

Selliste ühiste huvide tõttu saidki Anna ja Julie, mõlemad juba aastates neljakümne lähedalt, südame sõpradeks, ent viin lõpetas ka nende vahelise sõpruse. Kunagi koos pummeldades, võeti viina nii palju, et Julie hoopis ära väsis ja voodisse läks, jättes laua juurde viina võtma Anna ning kaks võõrast meest. Kui Julie hommikul ärkas, polnud ta juures toas enam ei mehi ega ka Annat. Need kõik olid läinud ja nendega koos ka Julie kaks kleiti ning püksikesed, mis õhtul olid olnud voodi ees toolil.

Julie! tekkis küll arvamine, et

need asjakesed ära on võtnud Anna, kellel teiste jutu järele pidid olema pikad näpud, aga ta vaikis siiski, lootes vaikselt viisil paremini varastatud asjade jälile saada.

Nii oligi. Ühel päeval, mil naised võõraste meestega jälle viina võtsid, arvas Anna äkki heaks lauale püsti karata ja seal tantsima hakata. Ent kaua Anna seal siiski tantsida ei saanud. Jälgis seda tantsu nimelt Juliegi ja nägi, et Annal olid jalas tema püksikesed. Nüüd sai naise süda täis ja pidamata pikka aru, kargas ta selle käest kinni, küsides asja kohta seletust. Püksid sai Julie kätte, aga kleidid jäid kadunuks, millepärast ka Julie D. asja kohtusse andis.

Kohtus Anna O. ennast süüdi ei tunnista. Tahes saada kord viina, olevat Julie D. need püksid temale müünud. Kleitidest ei teadvat Anna midagi. Kaebuse tema vastu olevat Julie tõstnud vaid viha pärast.

Kuna mõlemad naised oma seletuste juurde kindlaks jäävad, öeldes enesel olevat tunnistajaid, kes seda kõike tõendada võivad, lükkabki kohtunik asja arutamise nende ülekuulamisele edasi.

Mehele lähen ikka...

Anette S. on juba päris vana naine, kelle lapsedki juba ammu täiealised ja perekonna inimesed. Ent siiski on Anette hinges ärganud veel tulised noorusetunded, olgugi, et ta mees juba aastat kümme tagasi Rahumäele viidi.

Anette südames on ärganud nüüd aga uus armastus, palavam vist kui noorusepäivil ja ta tahab uuesti mehele minna. Peigmeeski on tal juba, aasta seitsmekümmene vanapoisi muld, kes peaaegu igal õhtul pidavat külastama Anettet ja kelle eest naine pidavat hoolitsema nii nagu oskab, ostes alati ühte-teist ja laenates sageli ka raha, mille aga peigmees pidavat ära jooma.

On loomulik, et Anette sugulased sellise asjaga ei saa leppida, vaid „naise aru õige kohapeale tagasi kutsuvad pöörata“, nagu ütlevad nad ise. Kord, kui üks sugulane, Katharine V. Anettele jälle on rääkinud, et see pole ilus, kui ta sellele annab, on Anette millepärast saanud sootuks kurjaks.

„Muidugi kohtume ka edespäidi“, ütles ta sealjuures.

See lubadus tõstis veidike Hans Renchi tuju. Nii ei olnud ta suured majanduslised kulud siiski mitte tulde lennanud. Ja see oli hea.

Naine oli just uksest väljastumisel, kui ta korraga seisma jäi.

„Oh!“ õhkas ta. „Mis teil on?“ küsis Hans Rench.

„Mu mees võib mind näha, kui ma siit välja astun. Ta võib siit juhuslikult mööda minna. Ta oli pika kasvu ja laiapihiline. Ta kannab kirjut sonimütsi ja halli palutit triibuliste pükste ja pruunide kingadega. Ma palun teid, meie edespäidiste kohtumiste pärast minge uulitsale, ja kui teie teda seal ei näe, siis koputage aknale, et ma teaksin siit välja minna.“

Hans Rench tegi seda. Ta ei näinud uulitsal meest halli palutit ja kirju sonimütsiga ja koputas aknale. Nagu puurist vabastatud metslind kaugenest lasternate kahvatul valgusel väike daam. Kaua vaatas Hans Rench talle järele, mõeldes edespäidiste kohtumistele, mis pidid tuliste kaisutustega olema, aga ilma kaetud õhulauata.

„Sascha, Sascha!“ sosistas ta kauni naise nime ja avas tuppastades lauалаeka, kuhu ta oli

Haarates tooli, on ta Katharine V-le sellega pähe löönud ja arvates, et sellest veel vähe, teisele käsitsi kallale tormanud, ise kogu aeg vaese peksetu aadressil hirmsaid ähvardusi lendu lastes. Ta on sõimanud valimata sõnadega ka kõiki teisi, kes peksmist takistada püüdsid.

Asi läks kohtusse. Anette S. ajab siin oma süüd rumala kangakaelsusega tagasi, nimetades nii kaebajat kui ka tunnistajaid valelikkudeks. Ent karistusest see siiski teda ei päästa: tahes või tahtmata peab ta nüüd kaheks nädalaks aresti minema.

Ent naist see ei heiduta. Veel kohtukoridoris raputab ta ähvardavalt rusikat ja hüüab teistele:

„Tehke, mis tahate, aga mehele lähen ikka!“

Esimene tingimus õnnelikuks abieluks, olla üldse loodud abielu jaoks.

Mehed on tunginud vana maailma sügavustesse, nad on uurinud hindude ja hiinlaste mõtteid, neil pole võõras isegi neegrite ilmavaade, aga mõista naise hinge, seda nad ei suuda.

Abielu teeb elu lihtsamaks, aga igat üksikut päeva raskemaks.

Kuidas ka kaks meest ei võitleks naise pärast ja ei vihkaks teine teist, — nende võitluses saabub hetk, kus nad valmid on üle kuristiku suruma teineteise kätt.

Naise kauneim omadus on — olla tõelikult naine.

Õeldakse, abielu on armastuse haud, aga armastuse polegi õiget abielu.

Kuidas mees vahekorda lõpetab oma naisõbraga, selles on näha mehe kultuuriline tasapind.

Andestamine on voorustest ülin.

Naine ei kannata mitte nii väga mehe vägivald all, kui just tema ükskõiksuse all.

Naise jumest ja ta näojoontest võib mõista, milline on ta mees.

Naine tunneb suuremalt jaolt armastust ja viha, — harva keskteeid.

Abieluõnn ja saatus on alul mehe käes, pärastpoole aga ripub ta naisest.

peitnud ennist väikese daami nimekaardi. Selle juures punetas ta teist korda selle päeva jooksul vihast. Ei olnud lauалаeka enam nimekaarti, ega ka hõbeuuri, sõrmust ja habemenuga ei olnud enam seal.

HIRM.

O. Jam.

Trükitööline Hans Rench lonkis aeglaselt linnapargis. Hilissügise õhtu rõsked tuulehiilid raputasid puudelt ja jalgadele kollast lehevihma. Seal nägi ta suure tamme all pingikesel väikest naisekogu. Väikesel daamil olid väikesed jalad ja lõunamaalase tõmmu näonahk. Kõik see meeldis noorhärrale. Iga samm, mille Hans Rench astus kenale pildile lähemale, jäi vaksa võrd lühemaks. Kui ta jõudis daamini, kergitas ta kübarat ja istus pingikese vaba otsale.

„Ilusad naised peavad juba leppima, kui neid tülitatakse,“ ütles ta.

„Näib nii,“ naeratas daam, kusjuures tulid nähtavale ta ilusad pärlhambad. Noormees sattus neid nähes suurde vaimustusse, unustas rõske ilma ja hüüdis:

„Missugune ilus, suurepärane õhtu!“

„Eksite,“ lausus daam asjalikult. „Õhk on niiske, ja tuul puhub külmalt.“

Hans Rench märkas alles nüüd, et daam kannab kesk-suve õhukest mantlit, mis lubas aimata ta väikeste rindade õrna kumerust ja piha nõtket joont.

„On tõesti vilu,“ mõõnis ta pikkamisi. „Niisuguse ilmaga on küll mõistlikum liikuda, aga mitte istudes nohu oodata.“

Daam tõusis sõnatult. Hans Rench järgis ta eeskujule.

„Kuhu?“ küsis daam lühidalt.

„Arvan, et viivuke restoranis istuda, see ei just laitu.“

Väikeste jalgadega väike daam taganes kokkumult sammu. Ta sügavsinistes silmades välkus hirm.

„Mitte seda!“ hüüdis ta ärevalt. „Ei ühelgi tingimisel!“ Ja pisarad läikisid ta silmisi, kui jatkas: „Oh, ma olen nii õnnetu! Mu mees, ta on joodik! Ma ei tohi minna ühtegi restorani, sest ma ei tea, missuguses joo-gikohas ta võib meid vastu võtta.“

See naine oli hirmuäratav, ja Hans Rench tahtis iga hinna eest kas või ainsa tunni tema- ga koos viibida.

„Teeksite mulle täit rõõmu,“ ütles ta, „kui tuleksite ja tooksite silmapilgukski päikest mu üksildasse poissmehe korterisse. Pargi värava ees seisavad kinnised autod. Keegi ei näe, kui sõidame.“

Kes võidab Los-Angeles?..

Eesti ei olegi kõige viletsam...

On juba kord kombeks enne olümpiaade eelmise aasta parematele saavutustele tugenedes, katsuda ennustada olümpiaadi võitjaid ja ühtlasi ka paremuse järjekorda kindlaks määrata üksikute rahvuste vahel. Nii tehakse kõigepealt olümpiaadi laulatuslikuma osa — kergejõustiku juures, kus käsitada täpsemad andmed kui ühelgi teisel alal.

Vigadeta, tõi küll, ei saa ju seline arvestamine olla, aga ka eksimised ei osutu siiski siin kuigi suureks nagu seda eelmised taolised võitjate nimistud on näidanud. Uusi suuruseid kerkib üle õõ esile väga harva ja sellep. võib igatahes julgusti 1931. aasta maailma parimate tagajärgede põhjal enam-vähem õige pildi saada Los Angelesi võitjatest. Lühemal mail on, nagu alati, ka praegu peremeesteks sakslased Lammer, Körnig, Jonath ja ameeriklased Vyckoff, Tolan ja Simpson, kelle kardetavaks vastaseks uus täht Joubert, Lõuna-Aafrika. 400 mtr. on samuti ülivõimsad ameeriklased kuigi siin Euroopalgi inglase Ramplingi näol välja panna väga võimas mees, keda vähemalt Ameerikas tõsiselt kardetakse.

800 mtr. on alati olnud inglase päralt, kellest varem pole kuulda olnud kunagi palju. 1500 mtr. näib kindel saak olevat prantslasele Jules Ladomequele, kuigi siin Soomel välja panna H. Larva, E. Purje ja L. Leh-

tenen. Ei tohi ka unustada, et inglase Thomas evib vägagi suured võidulootused. Viimaste sisevõistluste järele ostustades on siin USA parim senini tundmatu Vatzke, kes hiljuti purustas P. Nurmi ilmarekordi, 1609 mtr., näidates aega 4.10,4, mis harukordne.

5.000 ja 10.000 m. peaks, nagu ikka, olema kindel saak soomlastele, kuigi neile siin kardetavateks võivad kujuneda poolakas Kucocinski, kes sügisel võitis L. Virtase ja argentiinlased Rivas ja Zabala.

Tõkkejooksudes juba domineerivad ameeriklased, teatejooksude ja maratoni kohta on aga midagi raske öelda, kuna siin üllatused alalisel.

Hüppeis on ameeriklased jällegi väga tugevad, oma võidule kindlad võivad aga nemad siiski olla ainult teivas ja kõrguses. Kaugshüppes võib neid võita jaapanlane Nambu, kelle värske ilmarekord 7,98 veel kõigil mees. Kolmikshüppe tahavad esikohtadele tulla jaapanlased Oda ja Oshima, kellele järgnevad soomlased ja rootslased ning argentiinlane Brunetto.

Kuulitõukes on ühtlaselt head Hirschfeldt — Saksa, Douda — Tsehehoslovakia, Hart — L.-Aafrika, Brix — USA. Kettaheitel on häid mehi välja panna Ameerikal, Ungaril ja Prantsusmaal, ent Soomegi oma Antero Kivi näol ütleb siin kaasa vist sõna. Odaviske parim tahab olla Soome ja

ei tohi unustada, et möödunud aastal maailma teiseks odaviskajaks osutus eestlane Gustav Sule. Vasaras hoiab oma käes ikka veel esikoha eelmise olümpiaadi võitja dr. O'Callaghan, Iiri, kellele läheneda püüavad soomlased, rootslased ja ameeriklased.

10. võistluses pole vist patt tahta tiitelt anda soomlasele Aki Järvi-sele, kuigi ameeriklane Martensen ja sakslane Sievert temal visalt kannul.

Asudes üksikute rahvuste paremuse vaatlusele, arvestades punkte, nõnda nagu seda tehakse olümpiaadil, evib kindla esikoha Ameerika, kes ka praegu tõesti vaidlematult maailma parim. Ka kõigil eelmistel olümpiaadidel on Ameerika ikka ja alati kindlalt esimene olnud. Soome hoiab kindlasti kinni viimasel kolmel olümpiaadil evitud teise koha, mida Saksa igatahes kõigutama ei pääse, kuigi sealses ajakirjanduses viimasel ajal ikka tihedamini ning tihedamini selliseid hälli kuuldavale tuleb.

Uue suurusena on neljandale kohale pääsenud Jaapan, kes koguni Saksamaast ette võib minna. Napi paremusega Rootsi ees, on viiendaks platseerunud Prantsusmaa, kelle naaber Inglismaa sedapuhku seitsmendaks surutud. Aga seda vist ikkagi ainult paberil. Lastes omast ette L.-Aafrika, Argentiina, Ungari, Itaalia, Tsehehoslovakia ja Iiri, on Eesti asetsenud neljateistkümnendale kohale, mis pole igatahes halb, kuigi see pole ka hea. Eesti seljataha jäävad Filipiinid, kes pärit oivaline kõrgushüppaja Toribio, Poola, Norra ja Läti.

Ükski ülejäänud riik ainustki punkti ei saa, millepärast Eesti koht on igatahes hinnatav.

Asudes üksikute maailma jagude vahelise paremuse vaatlemisele, näeme, et Ameerika siin ladusalt lüüa saab Euroopalt, võites Aasia ja Aafrika, kuna Austraalia ühegi punktita jääb.

Elukutselist maadlejate ühingu esimeheks sakslane Heinrich Veber, kes varem oli väga kuulus maadleja, kellega meiega vanemal maadlejal oli kokkupuuteid.

Praeguseid paremaid itaallasi, hiiglane P. Travalini, kes pikemat aega maadles Lõuna-Ameerikas, jõudis hiljuti Euroopasse tagasi. Möödunud aasta alul kaotas P. Travalini teavasti Buenos-Ayresis, Argentinast, meie Karl Tombergile kolmetunnilise kibeda heitluse järele esikoha peale.

Kadunud Georg Lurich tegi omal ajal ettepaneku elukutseliseks maadlejaks hakata hilisemale 10. võistluse maailmameistrile Aleksander Klumbegile, paludes teda tulla oma õpilaseks, nähes nooremehe suurepärase kehaga. Lcx Klumberg lükkas aga selle ettepaneku tagasi, tundes kergejõustiku vastu suuremat huvi.

Näpunäiteid perenaistele.

Kodune leiva-õlu.

10 liitri leivaõlle valmistamiseks võetakse 2—3 kilogr. vana leiba, lastakse kuumas ahjus pruunistada. 8 liitrit külma vett pannakse katlasse ja sinna sisse pruunistunud leib, ning aetakse koos keema ja võetakse kohe tult.

Keenud leivavesi kurnatakse läbi tiheda sõela, et anumasse leivatükke ei pääseks, mis õlle selgust rikub. Siis võetakse 25 gr. humalaid ja pannakse tulele. Keedetakse umbes 5 minutit. Peale keetmist pigistatakse humalaid veidi välja ning kurnatakse. Segule lisatakse veel 1 kg. suhkrut (kui soovitate magusamat õlut, siis rohkem). Suhkur sulatakse, ümber liigutades. Võetakse siis 50 gr. pärm, lahutatakse leiges segus eraldi nõukes ja lastakse seista kuni pärm „kähma hakkab“. Peale selle pärm leiva-humala veele hulka valada ning õlu umbes 12 tunniks käärima jätta.

Siis õlu puhtaks pestud pudelitesse asetada ja jahedas kohas hoida. Järgmisel päeval on õlu juba tarvitamiseks kõlblik. Juhul, kui kuivatud leib küllalt pruun ei ole ja õlu värvilt liig hele, võib lisada pannil pruunistatud suhkurt leivatummist hulka.

Nalja.

Targem annab järele.

Kaks autojuhti satuvad kitsal külateel vastamisi.

I. autojuht: „Eest ära! Egas mina iga tolaie hakka teed andma.“

II autojuht: „Mina teen seda meeleldi,“ ja keerab rahulikult sõiduki kõrvale.

Kõmuhimuline.

Sihvka m: „Isand Vemmal, kas olete kuulnud, et New-York on maa-värisemise läbi ära hävitatud?“

Vemmal: „Ei ole. Aga Teie?“

Sihvka m: „Mina ka ei ole.“

Raadio.

Tähtsamaid teateid Tallinna jaama saatekavast.

Pühapäeval, 21. veebruaril: 9.55. Jumalateenistus Jaani kirikust. Jutlustab õp. H. Kubu. Lõpuks heliplaate. 12.30. III avalik laste-hommik „Estonia“ Sinisest saalist. 14.00. Kurkus: Põllumajanduse kriis ja selle lahendamise teid. 14.30. Põllumajanduslikke teateid. 16.30. Pärastlõunane kontsert heliplaatidelt 17.30. „Vahitorni“ Seltsi kõned. 18.30. Reklaami ja heliplaate. 18.50. Päevauudiseid. 19.00. Nikolai Adamson'i balalaika kvintett. 19.30. Lugemistund (Esineb Mizzi Möller). 20.90. Ülekanne Tartust 20.05. Kontsert. Juh. md. A. Krull. Orkestri ettekandes möödunud nädala kauni-maid palu. 22.00. Moodsat tantsumu-sikat heliplaatidelt.

Esmaspäeval, 22. veebruaril: 15.30. Päevauudiseid. 15.45. Ajanäitaja-öien-dus. Kuni 16.30. heliplaate. 18.30. Rek-laami ja heliplaate. 18.50. Päevauudi-seid. 19.00. Ülekanne Tartust. 19.30. Dipl. ins. F. Olbrei raadiovestlus. 20.00. Ülekanne Tartust. 20.05. Kontsert. III kinnise õpilasohtu ülekanne Tallinna Konservatooriumi saalist.

Teisipäeval, 23. veebruaril: 15.30. Päevauudiseid. 15.45. Ajanäitaja-öien-dus. Kuni 16.30. heliplaate. 18.00. Rek-laami ja heliplaate. 18.20. Lastetund. 18.50. Päevauudiseid. 19.00. Ülekanne Tartust. 19.30. Seltskonliku kasvatus-e õpiringi koosolek. Arutusaime: Kutse-haridus. 20.25. Ülekanne Tartust. 20.30. Kontsert G. F. Händel'i helitõist. 21.00. Esperantokeelne nädalakroo-nika. 21.10. Kontserdi järg. 22.00. Lu-gemistund (Esineb Ants Lauter). 22.30. Heliplaate. 23.30. Vabariigi Valitsuse esindaja kõne saabuva Vabariigi aas-tapäeva puhul.

Kolmapäeval, 24. veebruaril: 00.01. Riigihümn. 00.03. Kaitseliidu Tallinna

Maleva Kalevi Malevkonna puhkpillide orkestri kontsert eesti helitõist. Juh. päälk Aleksander Habermann. 9.55. Jumalateenistus Kaarli kirikust. Jut-lustab õp. Sommer. Lõpuks heliplaate. 11.50. Vabariigi aastapäeva puhul kor-raldatud paraadi ülekanne Vabadus-platsilt. 14.55. Reklaami ja heliplaate. 15.10. Ülekanne Tartust. 17.00. Gounod ooper „Faust“ (heliplaatidelt). 19.30. Tallinna Rahvaulikoolide Seltsi sega-koori kontsert. Juh. Th. Vettik. 20.00. Ülekanne Tartust. 20.05. Kontsert. Lõ-puks kuni 23.00. moodsat tantsumuu-sikat heliplaatidelt.

Neljapäeval, 25. veebruaril: 15.30. Päevauudiseid. 15.45. Ajanäitaja-öien-dus. Kuni 16.30. heliplaate. 18.30. Rek-laami ja heliplaate. 18.50. Päevauudi-seid. 19.00. Ülekanne Tartust. 20.05. Kontsert „kerget ja lõbusat“ Juh. md. A. Krull.

Reedel, 26. veebruaril: 15.30. Päevauudiseid. 15.45. Ajanäitaja-öien-dus. Kuni 16.30. heliplaate. 18.00. Reklaa-mi ja heliplaate. 18.20. Lastetund. 18.50. Päevauudiseid. 19.00. Ülekanne Tar-tust. 19.30. Pool tundi sooloteekan-deid. 20.00. Ülekanne Tartust. 20.05. Muusikaline matk ümber maailma. II Itaalia. Juh. md. A. Krull.

Laupäeval, 27. veebruaril: 15.30. Päevauudiseid. 15.45. Ajanäitaja-öien-dus. Kuni 16.30. heliplaate. 18.30. Rek-laami ja heliplaate. 18.50. Päevauudi-seid. 19.00. Dr. F. Paas: Vesiravist. 19.30. „Päevalehe“ toimetaja E. Jalak: Nädala välispoliitiline ringvaade. 20.00. Ülekanne Tartust. 20.05. Kontsert. Eesti helitõist. Juh. md. A. Krull. 21.15. Vana tantsumuusikat (Salong, Oja, Kärt). 22.00. Moodsat tantsumuusikat. Dancing-palace'ist „Cloria“.

Kui Tallinn naerab ja nutab. Nii kaovad rahad.

Kusagil peetakse mingisugust ametlikku pidusööki. Nagu ikka sel-listel puhkudel, on ka sel pidusöö-gil koos väga palju suuri ja väik-seid härrasid, üks suurem ning täht-sam kui teine.

Laud muidugi on väga rikkalikult kaetud igasuguste hüvade roogade-ga, mida ka igatüki laseb omal hea maitsa. Kostab lõbus jutukõmin, kui-gi teem ise pole just eriti päevako-hane — räägitakse nimelt praegusest viletsast ajast ja selle põhjustest. Arutatakse ja arutatakse ilma, et üks-meelsele otsusele jõutakse. Üks arv-ab üht ja teine teist, seniks kui keegi suur härra, kes istub laua otsas, õlgu kehitades lausub.

„Ei või öelda, et riikides igasugu-sed kodanikutelt võetavad maksud oleks väikesed. Nad on suured, mõ-nes riigis vägagi suured, aga riigile ei taha need isegi ka seal mingisu-gust tähelepanemist tulu anda. Ma ei mõista tõesti, millest see võib küll tulla.“

Ka teised ei oska seda seletada, raputavad ainult mõistamatult päid. Tekib vaikus. Igaüks näib mõtlevat. Ootamatult katkestab selle vaikuse keegi sootuks väike ametnik, kes

sattunud kuidagi istuma ennemaini-tud suure härra kõrvale.

„Mina, härrased, tean ja võin teile seda ka kohe näidata“, ütleb too väike ametnik.

Keegi ei näi uskuvat, et too väike ametnik seda suudab, kuid siiski palutakse temalt lubatud selgitust. Kõik on üllatunud kui väike amet-nik teiste kōmbel ei hakka rääkima, vaid vaikides laual olevast jahutus-nõust võtab tüki jääd, annab selle oma naabrile, kes jää jälle oma naab-rile edasi annab. Ja ikka nõnda eda-si. Seda seniks kui jäätükk enne mai-nitud suure härra kätte jõudis. Ja-hutusnõust võttes oli jäätükk olnud võrdlemisi suur, ent nüüd on sellest jäänud järele ainult sootuks pisike pisike killuke. Suur härra silmitseb toda killukest tükk aega mõistma-tult, raputab pead ja küsib:

„Alul oli jäätükk suur, seda ma nägin. Käest kätte käies, on sulanud ta päris pisikeseks, aga ma ei mõis-ta, mis on ühist sellel kõigil varem minu poolt esitatud küsimusega.“

„On küll“, vastab nüüd väike ametnik. „Samadel põhjustel kui too jäätükk sulavad ju sootuks väikeseks ka kõik riigirahad!..“

Aprill...

On juba kaunis tihe õhtune vide-vik kui Tallinnale kõige lähemal asu-vast piiritusrannast — Randverest pealinna poole vurab üks taksoauto, pealtnäha päris kena sõiduk.

Juhtub seda autot nägema ka üks piirivalvur. Kuna siinpool, teadagi, sellised sõidukid sageli liiguvad ikka sellepärast, et siit pealinna viia „va porguvalt“, puudub omna kohustusi tõsiselt vastu piirivalvuril sellegi sõiduki vastu usaldus. Mine tea, äkki on siingi...

Ta peatab auto, milles peale ju-hi istub veel üks mees. Asudes auto sisemust revideerima, venib piirival-vuri nagu alul imestusest päris pi-kaks, ent hetk hiljem on seal rõo-mus muhelus.

Auto, sinder, on piiritusnõusid täis! Et tabaja siitki oma osa saab on ju teada ja siis see täpsus ning hoolsus teenistuskohustuste täitmisel, — küllap seegi midagi väärt on. Ei

jookse piiritusautod alati piirivalvu-rile otse suhu!

Autos on tervelt 30 piiritusnõu, iga üks ikka oma 10 liitrit tuur. Sellega hea natuke, 300 liitrit.

Aga — kui ainult seda aga ei oleks! Esimene nõu, mis sai järele-vaadatud, oli tühi, samuti teine ja kolmas... Ja tuligi siis välja, et kõik 30 nõu olid tühjad! Ainustki piis-ka piiritust polnud neis!..

Aprill, aga ainult natuke varane. Piiritusvedajate igivana trikk. Et tühjade piiritusnõude vedamise koh-ta mingisugust keeldu pole, para-deerivad piiritusvedajad sageli nen-dega piirivalvurite ees. Võetakse kin-ni, rõõmustatakse, ent hakatakse ka kohe kiruma, kuna sellised nõud on ikka tühjad või paremal juhul täi-detud ainult veega.

Teha ei saa siin midagi, mitte midagi.

Perekondlikke teateid.

On sündinud, andes perekonna-elu täielikku ilu ning õnne need ahtakesed, kellest loodame nii palju:

Ester Mänd; Virve Helgi Simovart; Hugo Tagopperre; Saima Kosk; Virve Seeberg; Karin Tolmoff; Kaljo Ölo Puusaag; Marianne Vaha; Lembit Parm; Erna Okas.

Oles olnud kaua ja lõpuks siis-ki üksteist leides, on otsustanud juba varsti abielluda:

Alide Rätsep ja Bernhard Vesbar, Hilda Pormann ja Boris Ivanov; Me-lita Annelise Neumann ja Gerhard Bodenberg; Linda Weiss ja Anton Eduard Mätlik; Sibilla Otsmann ja Arnold Hacker; Helmi Elfriede Nolk ja Vilhelm Tuul; Veronika Metslov

ja Bernhard Silla, Amanda Oberg ja Evald Tenneberg.

Ülatades üksteisele käed, on as-tunud altari ette, ennast abielusi-demetega sidudes:

Amalie Velberg ja Tõnis Pärilin; Ksenja Holts ja Elmar Rüütel; Irene Kaddo ja Richard Uulmann; Salme Miralda Jõgi ja Eduard Vaino; Asta Leppik ja Felix Kuulmann; Olga Siks-tus ja Voldemar Viidik; Alice Seppor ja Boris Tanne.

Alles hijuti ruttas jalg, ent nüüd ei astu see enam sammugi neil, keda võime veel vaid mäletada:

Alma Mender 38 a.; Erich Tuits 12a.; Aino Pessa 8 a.; Johannes Kerm 42 a. Toomas Lamp 84 a.;

Lahutuskogast.

Jälle vabad.

Nagu viimasel ikka oli ka möö-dunud laupäeval lahutuskogas abi-elust tüdinenud paarikesi väga palju, ent soovitud vabaduse kätt neist ai-nult vähesed, nimelt 6 paari.

Pikem kooselu neist seljataga oli Marie ja Heinrich Eduard P i k k a l'i-itel kelle pulmapidu toimus 12. juu-lil 1916. aastal. Aastast viiosteist või natuke vähem läks kõik enam-vähem hästi, ent paraku hakkas siis aga Heinrich oma perekonna ja kanda võetud kohustuste vastu ikka hoo-letumaks ning hooletumaks jääma. Ja seda sellisel määral, et Marie enam kuidagi oma mehega rahul ei saanud olla, vaid sammud lahutus-kotta pidi suunima. Siin leitaksegi Marie lahutuspalve põhjendatud ole-vat ja vabastakse ka ühtlasi mehest, kes pole enam kaugeltki selline nagu seda üks perekonnaisa peab olema.

Ka Richard Oswald Nugis, kes oma Idaga purjetas abielusadamasse 27. mail 1923. aastal, on meelest lask-nud kõik need lubadused, mis ta siis andis. Naine ja lapsed, — need ei paelunud enam Richardi huvi. Et Ida enam sellist meest ei taha, on loomulik ja kohuski asub samale seisukohale, tunnistades lõppenuks selle abielu.

Chisel kokkuleppel pööravad üks-teisele nüüd seljad Elfriede ja Jo-hannes K l e i n b e r g'id, kes 24. veeb-ruaril 1924. aastal töötasid üksteise kõrval olla ikka ja alati. Aga seda, nagu näha, ei suutnud nemad siiski ni-j kaua kui mõeldi alul. Varem kui möödub kaheksa aastat pulma-päevast, võivad nad rahuliku süda-metega uusi eluseltsilisi hakata ot-sima.

Lisanna ja August T o m i n g a s abiellusid alles 8. jaanuaril 1927. a. arvates, et see päev on ilusam nende elus. Aga paraku osutus nende ühi-ne õnn liigagi lühikeseks. Abieluga polnud rahul ei Lisanna ega ka Au-gust. Üks süüdistas üht ja teine teist, esitades ühtlasi ka vastavad lahutusnõuded. Asudes naise poolt

esitatud lahutuspalve läbivaatamisele, leiab kohus, et mees ikka abielu-mehe mõõtu välja ei anna, tunnis-tades ta abieluõnne purunemises süüdlaseks See tehtud, jääb Augusti enese lahutuspalve kohtus läbivaatamata.

Et naisedki abielus ei osutu alati selliseks nagu nad olema peaks, näi-tab Anna Helene Julie P i i b e m a n n Abielludes 21. aprillil 1927. aastal oma armsa Albertiga, lubas ta küll sellele igatpidi hea eluseltsi-line olla. Aeg möödus ja Albert pidi nägema nii kurb kui see ka ei ole, et armas naisuke kuidagi seda kõike täita ei jõua, mida ta lubas. Et mehel aga sellise naisega midagi peale pole hakata, tuli Albertil astuda lahu-tuskotta, kus ta ka oma vabaduse ja õiguse, uut eluseltsilist hakata otsi-ma, tagasi saab.

Pauline Lisette ja August Leht-mets abiellusid 5. juulil 1927. aastal. Kord näis see samm neile avat-väravad õnne juurde, ent nüüd on mõlemal otse vastupidine arva-mine. Ent üksteist nemad siiski mil-leski ei süüdista, vaid lahkuvad ühi-sel kokkuleppel, vaikselt.

Lahutamata jäeti Helene ja Johan-nes Kaardimets, Loviisa ja Karl Sep-pel ning Elisabeth ja Mart Tohver, kelle lahutuspalved leiti põhjenda-mata olevat.

Mitmesugustel põhjustel lükati aga edasi järgmiste paaride lahutusasja-de arutamine: Kornelia ja Aleksan-der R Emmelgas; Mihkel ja Olga See-berg; Valter ja Helene Minckvitz; Jakob ja Anette Lehtmann; Hilda ja Johann Orenskov; Maria ja Johann Vahter; Rosalie ja Hugo Fernando Kalde; Alma Pauline ja Eduard Uiga; Marie Anette ja Johannes Tulp; Luise Hermine ja Jüri Kallas ning Rosalie ja August Kess.

Tallinna-Haapsalu rahukogus on sellega käesoleval aastal lahutatud juba 50 paari kohtusse kutsutud 128 paari hulgas.

Kõigist lühidalt.

Eesti elukutselistest maadlejatest maadleb A. Peterson praegu Buka-restis, Rumeenias, K. Tomberg Ber-liinis ja K. Veinmann Stettinis. Jaan Jaago on teatavasti praegu alles ko-dumaal.

Tallinna publiku lemmik Timofei Cziruchin maadleb praegu Krakovis, Poolamaal, kus ta viimati seljatas siberlase I. Gromovi 34. minutiga. Teistest tallinnlaste tuttavaist seljatas F. Kavan rumeenlase A. Dymid-rescu 18. minutiga ja bulgaarlane P. Ferestanof V. Badurski 48 minutiga.

Portugaliai meister ja lemmik-maadleja Antonio Valente, kes kaa-lub 130 kilo, seljatas Lissabonis meie publiku lemmiku Salvador Cheva-

lier'i 36 minutiga ja kulutas 10. puu-dase Saksa hiiglase Gerhard Karschi seljatamiseks 1. tund ja 8 minutit.

Elukutseliste maadlejate ühingu tiitleid evinud, on maailmameistri võistlustel teiseks tulnud A. Peterson, K. Tomberg, J. Neeser-Neström, Oskar Sirk (†) ja Gustav Vahter, kes viimastel Tallinnas peetud maad-lusvõistlustel on olnud kohtunikuks.

Kõlab küll vist uskmatusa, aga on siiski nõnda, et meie publiku lemmik J. Jaago, A. Petersoni ja teiste kuulsuste võitjal soomlasel Otto Huhtasel puudub senini raske-kaalu maailmameistri tiitel. 1923. aastal tuli O. Huhtanen Berliinis maailmameistriks keskkaalus.

Kus veeta vaba aega?

Tallinna teatrites mängitakse.

Estonia: Laupäeval 20. veebruaril A. Borodini ooper „Vürst Igor“. Alguks kell 1/8 öhtul.

Pühapäeval 21. jaanuaril kell 1/2 3 p. l. eelviimast korda suure edu osaliseks saanud ooperett „Kolm musketääri“. Öhtul kell 1/2 8 5. korda harilikke hindadega Fr. Langeri näidend „Agul“ „Perierie“.

Neljapäeval 25. veebruaril kell 1/2 8 öhtul esietenduseks „Viktooria ja ta husaari“ autori Paul Abrahami uus ooperett „Havai lill“, peaosis M. Laid. K. Savi. A. Lüdigi j. t.

Draamastuudio: Laupäeval 20. veebruaril kell 8 öhtul Mait Metsanurga mäng „Agulirahvas läheb ajalukku“.

Pühapäeval 21. veebruaril kell 3 lasteetenduseks „Vale palk“, öhtul kell 8 „Vargamäe“, A. Särevi dramatiseering A. H. Tammsaare romaani „Tõde ja õigus“ järel.

Töölister: Pühapäeval 21. veebruaril kell 8 öhtul esietenduseks D. Stobogewi näidend „Võitlus lumes“.

„Estonia“ Sininesaal: Pühapäeval 21. jaanuaril kell 1/2 1 p. l. 3. avalik laste raadiohommik, mille kava väga huvitav ja mitmekesine. Kaastegevad rida noori ja vanu artiste, eesotsas onu Felix Mooriga.

Tallinna kinodes näeme:

Gloria Palace: „Mitte kellegi maa“, helifilm sõjast ja selle kuledest. Peaosas endine Moskva Kunstiteatri näitleja Vladimir Sokolov. Peale selle lisaesekava.

Uus Rekord: „Suur igatsus, armastatud filmitähtede paraad 36 tundi näitleja kaastegevusel. Lisaks huvitav helifilm ja Fosc'i schurnaal.“

Modern: Esimeseks „Toonekurg streigib“, lõbus farss Ursula Grabbey, Frits Schulzi ja Siegfried Arnoga peaosis. Teiseks „Esimene mees tema elus“ Joan Grafordi ja Robert Moutgomery kaastegevusel.

Capitol: Esimeseks lõõkfilm „Gloria“, Brigitte Helm ja Gustav Fröhlich peaosis. Teiseks lisaesekava.

Forum: Arnold ja Bachi tujuküllane jant „Hispaania kärbes“, tuntud Saksa näitlejate kaastegevusel. Teiseks „Armasta või vihka!“, peaosis Jacqueline Logan ja Clive Brook.

Kungla: „Ariane“, draama Elisabeth Bergneri ja Rudolf Foresti kaastegevusel. Teiseks seiklusfilm „Saladuslik saar“.

Amor: Otto Stransky helioperett, „Ühe õõ kuninganna“, peaosis Friede Haerbin, Peggy Normann, Valter Jansen, Paul Morgan j. t. Peale selle veel lisaesekava.

Astra: Omal ajal suurt kõmu sünnitanud „Laulev narr“ (Sonny boy). Lisaks heligrotesk ja nädala ringvaade.

„Biquin“ moodsaim tants.

Külmus, millega meie tantsupublik kohtles „Rumbat“, on tingitud „Midway-Rhythm“ ja „Six-eighti“ läbikukkumisest. Kuna väljamõeldud tantsud „Midway-Rhythm“ ja „Six-eight“ valmistasid publikule suure

Salon de danse moderne

NIC HARDT

Tel 436-24.

TANTSU KAVA:

Tango

Inglis vals

Quick step

Slow-Fox

Rumba

Biquin

Vals

Kursuse kestvus 12 t.

Viru 3-2.

UUDIS:

Soliidsele seltskonnale

5-tunniline kiirkursus.

Algajale grupile:

alg. 23. veebr. k. 8

Edasijõudnud gr.

alg. 24. veebr. k. 2

Vastuv. 12—2 ja 6—8

Teatame kõigile

Valga linna ja ümbruskonna lugejale, et oleme avanud 1. jaanuarist 1932. a. Valgas, hra J. Lepiku raamatu- ja kirjutusmaterjalikaupluses, Vabaduse tn. 5,

„Abielulehe“ abitalituse,

kus võetakse vastu tellimisi, kuulutusi ja müüakse lehti suurel arvul, üksikult ning antakse välja kuulutuste peale tulnud kirju.

Austusega „Abielulehe“ talitus.

Öieti lahendajaist said: 1) August Seersant, Aru mõisast, Elva kaudu — ühe eksemplari hinnata „Abielulehte“ kolmeks kuuks: 2) Karl Sikk, Tartust, Kaubahoov 14 ja 3) Carl Yainville Tallinnast, S. Patari 7—2 — kumbki ühe maksuta kuulutamise võimaluse.

Ristsõnade hindmõistatus. Nr. 33.

Vasakult paremale. 1. Inimese nimetus. 5. Ustav, kindel. 8. Metsloom. 9. Metall. 10. Jätis toidust. 11. Vankri osa. 12. Tööriist. 13. Tervili. 15. Söör. 16. Sõiduk. 17. Jalgratta osa. 18. Tarvitatakse muusikas. 21. Tarvitatakse raskuste tõstmisel. 22. Mitte-lõbus. 23. Hoone. 24. Vald Pärnumaal.

Ülevaalt alla. 2. Heinamaa. 3. Teaduslik tiitel. 4. Sinul. 5. Endine

Vene võimukandja 6. Rahva esindajate kogu. 7. Mõõdukus. 14. Mittekerge. 17. Teatava tegevuse piirkond. 19. Maakoht Viljandimaal. 20. Temal.

Öieti lahendajaile loositakse 3. märtsil üks eksemplar „Abielulehte“ kolmeks kuuks ja kaks maksuta kuulutamise võimalust „Abielulehes“. Nimed avaldatakse „Abielulehes“ nr. 9(55).

Ebausk.

Üliõpilane Kark: Ma ei saa aru, miks mu saapad nii kriuksuvad. Üliõpilane Padelmann. „Need on sul vist alles maksmata.“ Üliõpilane Kark: Ära ole ebausklik! Siis peaksid ka mu kaabu ja ülikond kriuksuma.

Unustaja.

Lastetüdruk (lõõtsutades koju jookstes): „Issand, Jumal, proua, kas andsite mulle kaks last kaasa või kolm?“

Seismajäänud kirjad.

„Tõsine soov“ — 2, „Vaene sõdur“ — 2, „Vast ometi kord“ — 2, „Igavus 20“ — 6, „Hädavares“ — 12, „Olen nõus + 1“ — 2, „Vaene tütarlaps“ — 2, „Tõsine sõber“ — 1, „Üksik preili“ — 1, „Muruneitsi“ — 1, „Hingeline igatsus“ 1, „Karske + hea“ — 1, „Inge 30“ — 1, Lemmik „Sobiv neid“ — 1, „Merimees“ 1 kiri.

Vastutav toimetaja ja väljaandja A. Jürisson.

Karske, viisakas, korralik ja heasüdamline kindla sissetulekuga (varandusline) noormees

TUTVUS

ja meeldivusel abieluks varandl. kindl. neiega van. 17—24 a. kes end tunneb üksikuna ja armastab mugavat perekonda — kodu luua.

Kuulutus võtta tõsiselt. Soovitav enesekirjeldus ja pilt, mille mittemeeldivusel tagasi saad. Aadress: „Rasina p. ag. Elmot“.

„Uued armastuse kirjad“. Sis: 1. Armastuse kirjad. 2. Önnesoovi salmid. 3. Postmarkide täh. 4. Värvide täh. 5. Nimele täh. 6. Lilled täh. 7. Armastuse orakel. 8. Ääpitark. Hind ainult 50 senti.

„Intiimkirjade vihk“. Suur valik igasuguseid intiimkirja proove. Hind 40 senti.

„Käevaataja ning kaarditark“. Täielik kaardipanemise õpetus. Käevaatamine, kokkuseatud kuulsaate õpetuse ja Dabifoonia tarkade õpetuse järel. H. 45 senti.

„Kraaku kloostris saladused“. Põnev jutustus nunnade elust kloostris. Heas kalingurkõites, 320 tk. Hind Kr. 150.

Kes raamatu hinnas rahas või postmarkides saadab, sellele saadetakse raamat äri kulul postiga kätte. „Dalli“ Tallinn, Laadaplats 156.

„Abielulehe“ poolehoidjad! Saatke ome sõprade, tuttavate ja sugulaste aadressesse, . . . Saadame neile maksuta provinumbreid.

Kunst-foto ateljee ALEX. TEPPOR
Tallinn, Viru t. 3. Tel. 13-24.

Grupiülesvõtted: ametnikele, õpilastele, kaitseväelastele, kaitseliitlastele jne. kuni 300 inimeseni.

Eriülesvõtted: artistidele, balleti, plastika, draama ja tsirkuse aladelt.

Üksikvõtted: visiit, kabinet, postkaart, buduaar maitseka tehnikas. Avatud K. 9—5, pühap. 10—4

NEIUD ja PEIUD !!!

Valmistatakse kõige moodsamas väljatöötuses odavate hindadega kiirelt ja hästi

J. & A. PAALMANNI TRÜKIKOJAS

Tallinnas, Väike Karja 12. Telef. 8-86

Hiromant
Arro Ramses

V. Tartu m. 20—1-a, alum. korral, sissekäik hoovist ümber nurga pahemat kätt. Vastuvõtt hom. kl. 10—7 öht. Pühap. kl. 1—5 Kes käinud, ei kahetse.

Vaene vanapoiss otsib

tutvust

rikaste neidudega või leskedega, kes aitaks elu sisse seada. Kirjad slt. „Vaesus 40“.

Haritud, karske, mitesuitsetaja, kuuteenistusega 44-aastane vanapoiss sooviks

abielluda

naisolevusega, kes aitaks selleks kviitung kanda. Kirjad slt. kviitung nr. 581 ettenäitajale.

Vanarauk, suur seikluste pooldaja, ihaldab töiseid

tutvusi

naishingedega. Kirjad slt. „Seikleja“.

Tundeline noormees

otsib vastavat neidu, kellega võiks lõbusalt aega veeta. Kirjad slt. „Elutuli“.

Lesknaine, raskes seisukorras, otsib meest, kes aitaks

aineliselt.

Kirjad slt. „Aineline raskus“.

X!
Miks Sa ei kirjuta? Ootan igatsusega kirjal

Elust pettunud neiu otsib tõsist

sõpra,

kes flirti ei poolda. Kirj. slt. „Sõprus“.

Üksik mees soovib

tutvust

eluseltilise suhtes, kes võib olla ka äriosanikuks. Kirjad Tartu, postkast 254. A. K.

Noor neiu soovib

kohta.

Nõus igasuguse tööga. Kirjad slt. „TÄNULIK SÜDA“.

32-aastane neiu, kes siiani pole veel leidnud ustavat

sõpra,

meelidi tutvuskas kaine, keskealise härraga. Kirjad slt. „Olen ustav sõber“.

TEIE

KIHLAKAARDID
LAULATUSKAARDID
LAULATUSLEHED
PULMAKUTSED
NIMEKAARDID

Et meie lehe talitus iga postiga saab suurel hulgal võõru tellimisi ja kuulutusi, siis teatame, siinkohal, et meie võõru tellimisi ja kuulutusi vastu ei võta.

Kõige hõlpsam „Abielulehte“ tellida nii linnas kui ka maal on lähemast postiasutisest ehk ka kirjateel, kuulutusele ehk tellimisele selle väärtuses postmarke juurde lisades.

Palume seda lahkest tähele panna!

Talitus.

Kuulsam Tallinna kae- ja kaarditark

Kati Vonart

võtab vastu Rakveres, Laada tän. Nr. 17, kuni 27. veebruarini.

Noor sõdur, heast perekonnast, otsib omale

kaasat,

kes aineliselt võiks toetada. Kirjad slt. „Vaene sõdur“.

Olen üksik ja vaene naine. Kui leidub ausat

häärrat,

kes oleks nõuandjaks elus, kirjutagu slt. „Vaene naine“.

25 a. noormees soovib tutvuda iseseisvate

preilidega.

Kirjad slt. „Noormees provintsist“.

Preili, kellel tihti nii igav üksi, sooviks

kaaslast,

kellega ühiselt peletada igavust. Kirjutagu ainult tõsisel ja hingelisel häärrad 30—40 a. Kirjad slt. „Peletame igavust“.

Seda

häärrat,

kes 17. skp. tümepruunis mantlis kino „Skandia“ ees seisest tervitas kahte preili, palutakse teatada oma aadress slt. „Ununenud kevad“.

Noor neiu, keskkooli lõpetanud, soovib

tutvust

viisakate, haritud noormeesedega. Kirjad slt. „Miralda“.

Keskealine härra otsib

sõpra

abiellumise mõttes korralikkude preilide hulga. Kirjad slt. „Ootan Sind“.

Noor hingeline, tõsiselt elule suhtuja, haritud neiu soovib

tutvuda

samasuguste härradega. Kirjad slt. ühes isiku ja elul. kirj. „Lainetav meri“